ISSN 1725-5201

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 53

48. sējums

Izdevums latviešu valodā

2005. gada 3. marts

Informācija un paziņojumi

Paziņojums Nr. | Saturs | Lappuse

I *Informācija*

Padome

2005/C 53/01 Hāgas programma brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanai Eiropas Savienībā 1

2005/C 53/02 Padomes lēmums (2005. gada 17. februāris) ar ko atjauno Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un paraugi) priekšsēdētāja amata pilnvaru termiņu 15

Komisija

2005/C 53/03 Euro maiņas kurss 16

2005/C 53/04 Iebildumu necelšana pret paziņoto koncentrāciju (Lieta Nr. COMP/M.3702 – CVC/CSM) ([1]) 17

2005/C 53/05 Valsts atbalsts – Vācija — Valsts atbalsts Nr. C 40/2004 (ex N 42/2004) – "Māju būves uzņēmumu atbrīvošana no nodokļa par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu jaunajās federālajās pavalstīs Neue Länder" — Uzaicinājums iesniegt apsvērumus saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. punktu ([1]) 18

LV

([1]) Dokuments attiecas uz EEZ

I

(Informācija)

PADOME

HĀGAS PROGRAMMA BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA STIPRINĀŠANAI EIROPAS SAVIENĪBĀ

(2005/C 53/01)

I. IEVADS

Eiropas Padome atkārtoti apstiprina prioritāro nozīmi, ko tā piešķir attīstībai brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, reaģējot uz Eiropas Savienībā apvienoto valstu iedzīvotāju galvenajām bažām.

Pēdējos gados Eiropas Savienība ir palielinājusi tās lomu, nodrošinot policijas, muitas un tiesisko sadarbību, kā arī attīstot koordinētu politiku attiecībā uz patvēruma, imigrācijas un ārējo robežu kontroles jautājumiem. Šī attīstība turpināsies ar noteiktāku kopīgas brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi saskaņā ar Eiropas Konstitūcijas līgumu, kas parakstīts Romā 2004. gada 29. oktobrī. Ar šo līgumu un iepriekšējiem Māstrihtas, Amsterdamas un Nicas līgumiem ir progresīvi radīts kopīgs tiesiskais pamats tieslietu un iekšlietu jomā, kā arī panākta šīs politikas integrācija ar citām Savienības politikas jomām.

Kopš Tamperes Eiropadomes sanāksmes 1999. gadā Savienības politika tieslietu un iekšlietu jomā ir attīstīta vispārējās programmas ietvaros. Lai arī visi sākotnējie mērķi netika sasniegti, tika panākts visaptverošs un koordinēts progress. Eiropas Padome pauž gandarījumu par sasniegtajiem rezultātiem pirmajā piecgades laikposmā: ir noteikti kopīgi patvēruma un imigrācijas politikas pamati, ir sagatavota robežkontroles saskaņošana, ir uzlabota policijas sadarbība un ir uzlabota tiesu iestāžu sadarbība, pamatojoties uz tiesas lēmumu un spriedumu savstarpējas atzīšanas principu.

Eiropas Padomes un tās dalībvalstu drošība ir kļuvusi vēl aktuālāka, īpaši ņemot vērā terora aktus Amerikas Savienotajās Valstīs 2001. gada 11. septembrī un Madridē 2004. gada 11. martā. Eiropas pilsoņi pamatoti sagaida, ka Eiropas Savienība, garantējot pamatbrīvību un pamattiesību ievērošanu, īstenos efektīvāku, vienotu pieeju pārrobežu problēmām, kā, piemēram, nelikumīga migrācija, cilvēku tirdzniecība un kontrabanda, terorisms un organizētā noziedzība, kā arī veiks pasākumus to novēršanai. Jo īpaši drošības jomā nozīmīga ir kļuvusi koordinācija un saskaņotība starp iekšējo un ārējo dimensiju un ir nepieciešams turpināt to centīgi īstenot.

Piecus gadus pēc Tamperē notikušās Eiropadomes sanāksmes jaunai dienas kārtībai ir jāļauj Savienībai turpināt sasniegumus un sekmīgi tikt galā ar jaunajiem pārbaudījumiem, ar kuriem tā sastapsies. Šajā sakarā Eiropadome ir pieņēmusi šo jauno daudzgadu programmu ar nosaukumu "Hāgas programma". Tajā atspoguļoti mērķi, kas izklāstīti Eiropas Konstitūcijas līgumā un ar to tiek veikts ieguldījums Savienības sagatavošanai attiecībā uz minētā līguma stāšanos spēkā. Tā ņem vērā Komisijas novērtējumu ([1]), par kuru Eiropas Padome izteica atzinību 2004. gada jūlijā, kā arī ieteikumu, ko Eiropas Parlaments pieņēma 2004. gada 14. oktobrī ([2]), jo īpaši attiecībā uz pāreju uz balsošanu ar kvalificētu balsu vairākumu un koplēmuma procedūru, kā paredzēts EKL 67. panta 2. punktā.

Hāgas programmas mērķis ir uzlabot Savienības un tās dalībvalstu kopīgās spējas garantēt pamattiesības, obligāto procesuālo drošību un tiesas pieejamību, nodrošināt aizsardzību apdraudētām personām atbilstīgi Ženevas Konvencijai par bēgļu statusu un citiem starptautiskiem līgumiem, regulēt migrācijas plūsmas un kontrolēt Savienības ārējās robežas, apkarot organizēto pārrobežu noziedzību, novērst terorisma draudus, realizēt Eiropola un *Eurojust* iespējas, turpināt tiesas lēmumu un apliecību savstarpēju atzīšanu civillietās un kriminālietās, un samazināt tiesiskos un juridiskos šķēršļus prāvās civillietās un ģimenes lietās ar pārrobežu ietekmi. Šis ir mērķis, kas jāsasniedz mūsu pilsoņu interesēs, attīstot Vienoto patvēruma sistēmu un uzlabojot pieeju tiesām, praktisku policijas un tiesu iestāžu sadarbību, tiesību aktu tuvināšanu un kopēju politiku attīstību.

([1]) COM (2004) 410 galīgā redakcija.

([2]) P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004.

Galvenais uzdevums tuvākajā nākotnē būs terorisma novēršana un izskaušana. Kopīgai pieejai šajā jomā vajadzētu balstīties uz principu, ka, saglabājot valsts drošību, dalībvalstīm būtu pilnībā jāņem vērā visas Eiropas Savienības drošība kopumā. Turklāt Eiropadomi aicinās 2004. gada decembrī apstiprināt jauno Eiropas Narkotiku stratēģiju 2005–2012. gadam, kas tiks pievienota šai programmai.

Eiropadome uzskata, ka kopīgs projekts, lai stiprinātu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ir būtisks, lai nodrošinātu drošību kopienās, savstarpēju uzticēšanos un tiesiskumu visā Savienībā. Brīvība, tiesiskums un ārējo robežu kontrole, iekšējā drošība un terorisma novēršana būtu jāuzskata par nedalāmu visā Savienība kopumā. Optimālam brīvības, drošības un tiesiskuma telpas aizsargāšanas līmenim ir nepieciešama daudzdisciplināra un saskaņota rīcība starp tiesībsargājošajām iestādēm, īpaši starp policiju, muitu un robežsardzi, kā ES līmenī, tā valstu līmenī.

Ņemot vērā šo programmu, Eiropadome aicina Komisiju 2005.gadā iesniegt Padomei Rīcības plānu, kurā mērķi un šīs programmas prioritātes tiks pārveidotas konkrētās darbībās. Plānā būs ietverts visu paredzēto darbību pieņemšanas un īstenošanas grafiks. Eiropadome aicina Padomi nodrošināt, ka paredzēto grafiku ievēro attiecībā uz katru no šiem dažādajiem pasākumiem. Komisija ir lūgta sniegt Padomei ikgadējo ziņojumu par Hāgas programmas īstenošanu ("progresa ziņojums").

II VISPĀRĒJĀS IEVIRZES

1. Vispārējie principi

Turpmāk izklāstītās programmas mērķis ir reaģēt uz izaicinājumiem, ar ko sastopas Savienības pilsoņi, kā arī uz viņu cerībām. Programma ir balstīta uz pragmatisku pieeju un turpina Tamperes programmas sākto darbu, pašreizējos rīcības plānus, kā arī sākotnējo pasākumu novērtējumu. Tā arī ir balstīta uz vispārpieņemtiem subsidiaritātes, proporcionalitātes un solidaritātes principiem, kā arī dalībvalstu dažādo tiesisko sistēmu un tradīciju ievērošanu.

Līgums par Konstitūciju Eiropai (turpmāk - Konstitūcijas līgums) kalpoja kā pamatnostādne mērķa nostiprināšanai, bet esošie Līgumi nosaka Padomes darbības tiesisko pamatu līdz tam laikam, kamēr stāsies spēkā Konstitūcijas līgums. Līdz ar to tika izpētītas dažādas politikas jomas, lai noteiktu, vai varētu jau uzsākt sagatavošanas darbus vai pētījumu veikšanu, lai Konstitūcijas līgumā noteiktos pasākumus varētu veikt, tiklīdz minētais līgums stājas spēkā.

Pilnībā jāievēro pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību konvencijā un Pamattiesību hartā Konstitūcijas līguma II daļā, tostarp paskaidrojumos, kā arī Ženēvas Konvencijā par bēgļiem. Tajā pašā laikā programmas mērķis ir panākt reālu un būtisku savstarpējās uzticēšanās palielināšanos un veicināt kopējās politikas īstenošanu visu mūsu pilsoņu labā.

2. Pamattiesību aizsardzība

Hartas iekļaušana Konstitūcijas līgumā un pievienošanās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai ES un tās iestādēm uzliks juridisku pienākumu nodrošināt, ka visās tās darbības jomās pamattiesības ne tikai ievēro, bet arī aktīvi veicina.

Tādēļ Eiropadome, atgādinot tās ciešo apņemšanos stāties pretī jebkurai rasisma, antisemītisma un ksenofobijas izpausmei, kā pausts 2003. gada decembrī, apsveic Komisijas paziņojumu par Eiropas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centra pilnvaru paplašināšanu, pārvēršot to par Eiropas Cilvēktiesību aģentūru.

3. Īstenošana un novērtēšana

Komisijas Tamperes programmas novērtējums [1] parādīja skaidru nepieciešamību adekvāti un savlaicīgi īstenot un novērtēt visu veidu pasākumus, ko veic brīvības, drošības un tiesiskuma jomā.

Padomei ir ļoti būtiski 2005. gadā attīstīt praktiskas metodes, lai veicinātu savlaicīgu īstenošanu visās politikas jomās - pasākumi, kam nepieciešami valsts iestāžu resursi, būtu jāpapildina ar plāniem, lai nodrošinātu efektīvāku īstenošanu, un īstenoanas laiks būtu vairāk jāsaista ar attiecīgā pasākuma sarežģītību. Regulāriem Komisijas progresa ziņojumiem Padomei īstenoanas perioda laikā vajadzētu stimulēt darbību dalībvalstīs.

Eiropadome uzskata, ka īstenošanas novērtēšana, kā arī visu pasākumu rezultāti ir būtiski efektīvai Eiropas Savienības darbībai. Novērtēšanai, ko uzsāks 2005. gada 1. jūlijā, jābūt sistemātiskai, objektīvai un efektīvai, tajā pašā laikā izvairoties no pārak smagiem administratīviem apgrūtinājumiem valsts iestādēm un Komisijai. Tās mērķim vajadzētu būt uzsākt pasākumu veikšanu un ierosināt risinājumus problēmām, kas rodas to īstenošanas un/vai piemērošanas laikā. Komisijai vajadzētu sagatavot pieņemto pasākumu gada novērtējumu, ko jāiesniedz Padomei, kā arī par to informēt Eiropas Parlamentu un valstu parlamentus.

---

[1] COM (2004) 401 galīgā redakcija.

Eiropas Komisija ir aicināta sagatavot priekšlikumus saistībā ar Eiropas Parlamenta un valsts iestāžu lomu *Eirojust* darbību novērtēšanā un Eiropola darbību pārbaudē, kas jāiesniedz izskatīšanai līdz ar Konstitūcijas līguma stāšanos spēkā.

4. **Pārskatīšana**

Tā kā programmas pasākumus veiks laika posmā, kurā stāsies spēkā Konstitūcijas līgums, būtu lietderīgi veikt pārskatu par to īstenošanu. Tādēļ Komisija ir lūgta līdz Konstitūcijas līguma spēkā stāšanās dienai (2006. gada 1 novembrī) ziņot Eiropadomei par veikto progresu un ierosināt nepieciešamos šīs programmas papildinājumus, ņemot vērā mainīgo tiesisko pamatu saskaņā ar tā stāšanos spēkā.

III **ĪPAŠAS NORĀDES**

1. **Brīvības stiprināšana**

1.1 *Savienības pilsonība*

ES pilsoņu tiesības pārvietoties un brīvi uzturēties dalībvalstu teritorijā ir galvenās Eiropas Savienības pilsonības tiesības. Praktiska Eiropas Savienības pilsonības nozīme tiks pastiprināta ar pilnīgu Direktīvas 2004/384 [1] īstenošanu, ar ko kodificē Kopienas tiesību aktus un kas ievieš skaidrību un vienkāršību. Komisija ir lūgta iesniegt Padomei un Eiropas Parlamentam 2008. gadā ziņojumu, attiecīgā gadījuma, ar pievienotiem priekšlikumiem, lai ļautu ES pilsoņiem pārvietoties Eiropas Savienībā ar tādiem pašiem nosacījumiem tiem dalībvalstu iedzīvotājiem, kas pārvietojas vai maina dzīvesvietu savā valstī, ievērojot Kopienas tiesību principus.

Eiropadome mudina Eiropas Savienības iestādes atbilstīgi to kompetencei, saglabāt atvērtu, pārskatāmu un regulāru dialogu ar pārstāvošajām apvienībām un pilsonisko sabiedrību un veicināt pilsoņu dalību sabiedriskajā dzīvē. Jo īpaši Eiropadome aicina Padomi un Komisiju pievērst īpašu uzmanību cīņai pret antisemītismu, rasismu un ksenofobiju.

1.2 *Patvēruma, migrācijas un robežu politika*

Starptautiskā migrācija turpināsies. Nepieciešama visaptveroša pieeja ietverot visus migrācijas posmus attiecībā uz migrācijas rašanās iemesliem, iebraukšanas un uzņemšanas politiku un integrācijas un atgriešanās politiku.

Lai nodrošinātu šādu pieeju, Eiropadome mudina Padomi, dalībvalstis un Komisiju panākt koordinētas, spēcīgas un efektīvas darba attiecības starp tiem, kas atbildīgi par migrācijas un patvēruma politikas jautājumiem, un tiem, kas atbildīgi par citām politikas jomām, kas saistītas ar šīm jomām.

Eiropas patvēruma un migrācijas politikas nepārtraukto attīstību vajadzētu balstīt uz kopīgu migrācijas analīzi visos aspektos. Atjauninātas informācijas un datu par attiecīgo migrācijas attīstību vākšanas, nodrošināšanas, apmaiņas un tās efektīvas izmantošanas veicināšana ir ļoti svarīga.

Kopējās politikas attīstības otrā fāze patvēruma, migrācijas un robežu jomā sākās 2004. gada 1. maijā. Tai būtu jābalstās uz solidaritāti un taisnīgu atbildības sadali, tostarp attiecībā uz finansēm un ciešāku praktisku sadarbību starp dalībvalstīm - tehnisko palīdzību, apmācību un informācijas apmaiņu, atbilstošas un savlaicīgas tiesību aktu īstenošanas un piemērošanas uzraudzību, kā arī tālāku tiesību aktu saskaņošanu.

Eiropadome, ņemot vērā Komisijas novērtējumu un Eiropas Parlamenta stingri izteiktos viedokļus tā ieteikumā [2], lūdz Padomi pieņemt lēmumu, kas balstīts uz EKL 67. panta 2. punktu tūlīt pēc formālām apspriedēm ar Eiropas Parlamentu, un ne vēlāk kā 2005. gada 1. aprīlī piemērot EKL 251. pantā noteikto procedūru visiem IV sadaļas brīvības stiprināšanas pasākumiem, kas attiecas uz Nicas Līgumu, izņemot likumīgu migrāciju.

1.3 *Kopējā Eiropas patvēruma sistēma*

Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas mērķi tās otrajā fāzē būs kopējās patvēruma procedūras un vienota statusa izveide tiem, kuriem piešķirts patvērums un papildu aizsardzība. Tā būs balstīta uz pilnīgu un ietverošu Ženēvas Koncepcijas par bēgļiem piemērošanu un citiem atbilstīgiem līgumiem, un tā būs veidota uz izsmeļošu un pabeigtu tiesību aktu novērtējuma pamata, kas ir pieņemti pirmajā fāzē.

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Eiropas Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un pastāvīgi dzīvot dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr.1612/68 un atceļ Direktīvu 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK. (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

[2] P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004.

Eiropadome mudina dalībvalstis nekavējoties pilnībā īstenot pirmo fāzi. Šajā sakarā Padomei saskaņā ar EKL 67. panta 5. punktu vienbalsīgi vajadzētu pieņemt Patvēruma procedūru direktīvu, cik vien drīz iespējams. Komisija ir aicināta beigt pirmās fāzes tiesību aktu novērtēšanu 2007.gadā un iesniegt otrās fāzes tiesību aktus un pasākumus Padomei un Eiropas Parlamentam, lai tos piemērotu pirms 2010. gada beigām. Šajā sakarā Eiropadome aicina Komisiju sniegt pētījumu par tiesisko un praktisko ietekmi, kāda būs vienotajai patvēruma pieteikumu izskatīšanai Savienībā, kā arī par tās atbilstību, iespējām un grūtībām. Turklāt atsevišķā pētījumā, ko būtu jāveic, plaši konsultējoties ar *UNHCR*, vajadzētu apskatīt vienoto patvēruma pieteikumu izskatīšanas lietderību, atbilstību un uzticamību attiecībā uz teritorijām ārpus ES, saistībā ar Kopējo Eiropas patvēruma sistēmu un atbilstīgi attiecīgiem starptautiskiem standartiem.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju 2005. gadā izveidot atbilstīgas struktūras, kurās būtu iesaistīti dalībvalstu patvēruma dienesti ar mērķi veicināt praktisku un konstruktīvu sadarbību. Tādējādi dalībvalstīm palīdzēs, cita starpā, panākt vienotu procedūru starptautiskās aizsardzības pieteikumu novērtēšanā un kopīgi sastādīt, novērtēt un piemērot informāciju izcelsmes valstīm, kā arī novērst īpašu spriedzi, ko patvēruma sistēmām un uzņemšanas iespējām rada, cita starpā, ģeogrāfiskā atrašanās vieta. Pēc vienotas patvēruma procedūras ieviešanas, pamatojoties uz novērtējumu, šīs struktūras vajadzētu pārvērst Eiropas atbalsta birojā, kas sekmētu dalībvalstu sadarbību visos veidos, kas saistīti ar kopējo Eiropas patvēruma sistēmu.

Eiropadome pauž gandarījumu par jaunā Eiropas Bēgļu fonda izveidi 2005.–2010. gadam un uzsver steidzamu nepieciešamību dalībvalstīm saglabāt adekvātas patvēruma sistēmas un uzņemšanas iespējas līdz kopīgas patvēruma politikas izveidei. Tā aicina Komisiju no esošajiem Kopienas finanšu līdzekļiem nozīmēt līdzekļus, lai atbalstītu patvēruma pieteikumu izskatīšanu un trešo valstu pilsoņu atsevišķu kategoriju uzņemšanu. Tā aicina Padomi noteikt šīs kategorijas, pamatojoties uz priekšlikumu, kas Komisijai jāiesniedz 2005. gadā.

1.4 *Likumīga migrācija un cīņa pret nelikumīgu nodarbināšanu*

Likumīgai migrācijai būs nozīmīga loma uz zināšanām balstītas ekonomikas veidošanā Eiropā, ekonomikas attīstības uzlabošanā, tādējādi veicot ieguldījumu Lisabonas stratēģijas īstenošanā. Tai varētu būt svarīga loma partnerattiecībās ar trešām valstīm.

Eiropadome uzsver, ka migrējošā darba spēka uzņemšanas apjoma noteikšana ir dalībvalstu kompetencē. Eiropadome, ņemot vērā rezultātus, kas panākti sarunās par Zaļo grāmatu par darba spēka migrāciju, labāko praksi dalībvalstīs un tā nozīmi Lisabonas stratēģijas īstenošanā, aicina Komisiju sniegt politikas plānu attiecībā uz likumīgu migrāciju, tostarp uzņemšanas procedūrām, ar kurām nekavējoties var apmierināt svārstīgo migrējošā darba spēka pieprasījumu darba tirgū pirms 2005. gada beigām.

Tā kā neoficiālā ekonomika un nelikumīga nodarbinātība var darboties kā "pievilkšanas" faktors nelikumīgai nodarbinātībai un novest pie ekspluatācijas, Eiropadome aicina dalībvalstis sasniegt mērķus neoficiālās ekonomikas samazināšanai, kas izklāstīti Eiropas nodarbinātības stratēģijā.

1.5 *Trešo valstu pilsoņu integrācija*

Stabilitāte un kohēzija mūsu sabiedrībās gūst labumu no veiksmīgas to trešo valstu pilsoņu un viņu pēcnācēju integrācijas, kuri likumīgi uzturas valstī. Lai sasniegtu šo mērķi, ir būtiski attīstīt efektīvu politiku un novērst atsevišķu grupu izolāciju. Tādēļ ir būtiska visaptveroša pieeja, iesaistot ieinteresētās puses vietējā, reģionālā, valsts un ES līmenī.

Atzīstot jau paveikto progresu attiecībā uz taisnīgu attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi dzīvo Eiropas Savienībā, Eiropadome aicina rast vienlīdzīgas iespējas, lai pilnībā ļautu viņiem iekļauties sabiedrībā. Aktīvi jānovērš šķēršļi, kas traucē integrācijas procesam.

Eiropadome uzsver nepieciešamību pēc ciešākas valstu integrācijas politikas koordinācijas un ES iniciatīvas šajā jomā. Šajā sakarā būtu jāizstrādā kopīgi pamatprincipi, kuru pamatā ir saskaņota Eiropas integrācijas sistēma.

Šajos principos, kas vieno visas politikas jomas, kas saistītas ar integrāciju, vajadzētu iekļaut vismaz šādus aspektus.

Integrācija:

— ir nepārtraukts, divpusējs process, kurā iesaistīti gan likumīgi valstī dzīvojošie trešo valstu pilsoņi, gan sabiedrība, kurā šie pilsoņi tiek uzņemti;

— ietver diskriminējošas politikas apkarošanu, bet ne tikai;

— ievēro Eiropas Savienības pamatvērtības un pamata cilvēktiesības;

— prasa pamatiemaņas, lai iekļautos sabiedrībā;

— ir balstīta uz biežu visu sabiedrības locekļu līdzdalību un starpkultūru dialogu kopīgos forumos un pasākumos, lai uzlabotu savstarpējo sapratni;

— aptver dažādas politikas jomas, tostarp nodarbinātību un izglītību.

Sistēma, kas balstīta uz kopīgiem pamatprincipiem, veidos nākotnes iniciatīvu pamatus Eiropas Savienībā, balstoties uz skaidri noteiktiem mērķiem un novērtēšanas veidiem. Eiropadome aicina dalībvalstis, Padomi un Komisiju veicināt strukturālu pieredzes un informācijas apmaiņu saistībā ar integrāciju ko papildinātu plaši pieejama tīmekļa vietnes izveidošana Internetā.

1.6 *Patvēruma un migrācijas ārējā dimensija*

1.6.1 Partnerattiecības ar trešām valstīm

Patvērums un migrācija pēc savas būtības ir starptautiski jautājumi. ES politikai būtu jātiecas palīdzēt trešām valstīm ar pilnvērtīgās partnerības starpniecību nepieciešamības gadījumā izmantojot esošos Kopienas finanšu līdzekļus, kā arī palīdzēt tām uzlabot migrācijas vadības un bēgļu aizsardzības iespējas, novērst un apkarot nelikumīgu imigrāciju, informēt par likumīgiem migrācijas kanāliem, atrisināt bēgļu situācijas, sniedzot labāku pieeju ilgstošiem risinājumiem, veidot robežkontroles iespējas, veicināt dokumentu drošību un atrisināt imigrantu atpakaļ atgriešanās problēmu.

Eiropadome atzīst, ka nepietiekama migrācijas plūsmu vadība var novest pie humanitāras katastrofas. Tā vēlas paust vislielākās bažas par cilvēciskajām traģēdijām, kas notiek Vidusjūrā saistībā ar mēģinājumiem nelikumīgi iebraukt ES. Tā aicina visas valstis pastiprināt sadarbību, lai novērstu turpmāku dzīvību zaudēšanu.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju turpināt pilnība integrēt migrāciju ES esošajās un nākotnes attiecībās ar trešām valstīm. Tā aicina Komisiju pabeigt migrācijas jautājumu iekļaušanu valstu un reģionu stratēģijas dokumentos attiecībā uz visām attiecīgajām trešām valstīm līdz 2005. gada pavasarim.

Eiropadome atzīst, ka Eiropas Savienībai ir nepieciešams, uzņemoties kopīgu atbildību, sniegt ieguldījumu pieejamākā, taisnīgākā un efektīvākā starptautiskā aizsardzības sistēmā partnerībā ar trešām valstīm un nodrošināt pieeju aizsardzībai un ilgstošus risinājumus pēc iespējas agrīnā stadijā. Valstis izcelsmes un tranzīta reģionos tiks iedrošinātas censties stiprināt bēgļu aizsardzību. Šajā sakarā Eiropadome aicina trešās valstis pievienoties Ženēvas Konvencijai par bēgļu statusu.

1.6.2 Partnerattiecības ar izcelsmes valstīm un reģioniem

Eiropadome pauž gandarījumu par Komisijas paziņojumu par ilgstošu risinājumu pieejamības uzlabošanu ([1]) un aicina Komisiju izstrādāt ES - Reģionālās aizsardzības programmas partnerībā ar attiecīgajām trešām valstīm, un apspriežoties un sadarbojoties ar *UNHCR*. Šīs programmas tiks veidotas, pamatojoties uz pieredzi, kas iegūta strādājot pie aizsardzības pilotprogrammām, kuru realizācija tiks uzsākta pirms 2005. gada beigām. Šīs programmas iekļaus dažādus attiecīgos tiesību aktus, kas galvenokārt vērsti uz spēju palielināšanu, un tajās būs vienota mītnes vietas maiņas programma dalībvalstīm, kuras vēlas piedalīties šādā programmā.

Politikai, kas vieno migrāciju, sadarbību attīstības jomā un humāno palīdzību, vajadzētu būt saskaņotai un attīstītai partnerībā un dialogā ar izcelsmes valstīm un reģioniem. Eiropadome pauž gandarījumu par jau sasniegto progresu un aicina Padomi attīstīt šo politiku, īpašu uzmanību veltot galvenajiem cēloņiem, "pievilkšanās" faktoriem un nabadzības izskaušanai, un mudina Komisiju sniegt konkrētus un rūpīgi izstrādātus ierosinājumus līdz 2005. gada pavasarim.

1.6.3 Partnerattiecības ar tranzīta valstīm un reģioniem

Attiecībā uz tranzīta valstīm, Eiropadome uzsver nepieciešamību pastiprināt sadarbību un spēju palielināšanu gan attiecībā uz ES dienvidu, gan austrumu robežām, lai labāk ļautu šīm valstīm risināt migrācijas jautājumus un nodrošināt attiecīgu aizsardzību bēgļiem. Atbalsts tiks sniegts spēju palielināšanai valsts patvēruma sistēmām, robežkontrolei un plašākai sadarbībai migrācijas jautājumos tām valstīm, kuras izrāda patiesu apņemšanos pildīt saistības saskaņā ar Ženēvas Konvenciju par bēgļu statusu.

Priekšlikumā regulai, ar ko izveido Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumentu ([2]), ir noteikta stratēģiska sistēma, lai pastiprinātu sadarbību un dialogu par patvērumu un migrāciju ar kaimiņvalstīm, cita starpā Vidusjūras baseina reģionā, un ierosinātu jaunus pasākumus. Šajā sakarā Eiropadome pieprasa progresa un sasniegumu ziņojumu līdz 2005. gada beigām.

([1]) COM (2004) 410 galīgā redakcija.
([2]) COM (2004) 628 galīgā redakcija.

1.6.4 Atpakaļnogādāšanas un atkaļuzņemšanas politika

Migrantiem, kuriem nav vai vairs nav tiesību likumīgi uzturēties ES, ir labprātīgi vai, ja nepieciešams, piespiedu kārtā jāatgriežas savā valstī. Eiropadome aicina izveidot efektīvu pārvietošanas un repatriācijas politiku, kas balstīta uz kopīgiem standartiem personām, kuras jānogādā atpakaļ uz savu valsti cilvēcīgā veidā un pilnībā ievērojot viņu cilvēktiesības.

Eiropadome uzskata, ka ir svarīgi, lai Padome sāktu sarunas 2005. gada sākumā par obligātajiem standartiem migrantu atpakaļnogādāšanas procedūrām, tostarp obligātajiem standartiem, lai atbalstītu efektīvas valsts atpakaļnogādāšanas pūles. Priekšlikumos vajadzētu ņemt arī vērā īpašās bažas attiecībā uz sabiedriskās kārtības un drošības aizsardzību. Ir nepieciešama saskaņota pieeja starp migrantu atpakaļnogādāšanas politiku un visiem pārējiem Kopienas un trešo valstu ārējo attiecību aspektiem, tāpat kā ir nepieciešams īpaši uzsvērt problēmu saistībā ar šādu trešo valstu pilsoņiem, kas ceļo bez pasēm vai citiem personu apliecinošiem dokumentiem.

Eiropadome aicina:

— ciešāk sadarboties un sniegt savstarpēju tehnisko palīdzību;

— sākt Eiropas atpakaļnogādāšanas fonda izveidi;

— izstrādāt kopīgas integrētas atpakaļnogādāšanas programmas atsevišķām valstīm un reģioniem;

— izveidot Eiropas atpakaļnogādāšanas fondu līdz 2007. gadam, ņemot vērā sagatavošanas posma novērtējumu;

— savlaicīgi noslēgt Kopienas atpakaļuzņemšanas nolīgumus;

— Komisiju ātri norīkot Īpašo pārstāvi, kas būtu atbildīgs par kopīgās atpakaļuzņemšanas politikas jautājumiem.

1.7 *Migrācijas plūsmu vadība*

1.7.1 Robežkontrole un cīņa pret nelikumīgu imigrāciju

Eiropadome uzsver, cik svarīga ir ātra iekšējās robežkontroles atcelšana, pakāpeniska integrētas vadības sistēmas izveidošana ārējām robežām, kā arī Eiropas Savienības ārējo robežu kontroles un uzraudzības stiprināšana. Šajā sakarā tiek uzsvērta nepieciešamība dalībvalstu vidū ievērot solidaritāti un taisnīgu atbildības sadali, tostarp attiecībā uz finanšu sekām.

Eiropadome mudina Padomi, Komisiju un dalībvalstis veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai varētu atcelt iekšējo robežu kontroli pēc iespējas ātrāk, ar nosacījumu, ka ir izpildītas visas prasības, lai piemērotu Šengenas *acquis,* un pēc Šengenas informācijas sistēmas (SIS II) darbības sākšanās 2007. gadā. Lai sasniegtu šo mērķi, 2006. gada otrajā pusē ir jāsāk novērtēt tā *acquis* īstenošanu, kas nav saistīts ar SIS II.

Eiropadome pauž atzinību par to, ka 2005. gada 1. maijā izveidota Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām. Tā pieprasa, lai Komisija iesniedz Padomei novērtējumu par Aģentūru pirms 2007. gada beigām. Novērtējumā vajadzētu iekļaut pārskatu par Aģentūras uzdevumiem, kā arī novērtēt, vai Aģentūrai pašai vajadzētu risināt jautājumus, kas skar citus robežu pārvaldes aspektus, tostarp pastiprinātu sadarbību ar muitas dienestiem un citām kompetentām iestādēm, kas atbildīgas par preču drošības jautājumiem.

Ārējā robežkontrole un uzraudzība ir valsts robežu iestāžu kompetencē. Tomēr, lai atbalstītu dalībvalstis ar īpašām prasībām ārējo robežu garu vai sarežģītu posmu kontrolēšanā un uzraudzīšanā, kā arī gadījumos, kad dalībvalstis saskaras ar īpašiem un neparedzētiem apstākļiem sakarā ar ārkārtas migrācijas spiedienu uz šīm robežām, Eiropadome:

— aicina Padomi izveidot valsts speciālistu komandu, kas sniegtu ātru tehnisku un operatīvu palīdzību tām dalībvalstīm, kurām tas ir nepieciešams, pēc Robežu pārvaldes aģentūras veiktās attiecīgās riska analīzes un darbojoties tās ietvaros, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu par attiecīgajām pilnvarām un šādu komandu finansēšanu, kas jāiesniedz 2005. gadā;

— aicina Padomi un Komisiju izveidot Kopienas robežu pārvaldes fondu vēlākais līdz 2006. gada beigām;

— aicina Komisiju, tiklīdz būs pabeigta kontroles atcelšana uz iekšējām robežām, iesniegt priekšlikumu, lai pastāvošo Šengenas novērtēšanas mehānismu papildinātu ar uzraudzības mehānismu, tostarp pārbaudēm bez iepriekšēja brīdinājuma, paredzot ciešu sadarbību ar dalībvalstu speciālistiem.

Iepriekš minētās aģentūras uzdevumu pārskatā un jo īpaši valstu speciālistu komandas darbības novērtējumā arī būtu jāizskata Eiropas Robežsardzes sistēmas izveides iespējamība.

Eiropadome aicina dalībvalstis uzlabot viņu kopīgo analīzi par migrācijas ceļiem un kontrabandas un tirdzniecības praksēm, kā arī šajā jomā aktīvajiem noziedzības tīkliem, cita starpā, Robežu pārvaldes aģentūras ietvaros un sadarbībā ar Eiropolu un *Eirojust*. Tā arī aicina Padomi un Komisiju nodrošināt stabilu imigrācijas saziņas tīkla izveidi attiecīgajās trešās valstīs. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi novērtē dalībvalstu ierosmes brīvprātīgai sadarbībai jūrā, proti, attiecībā uz glābšanas operācijām saskaņā ar valstu un starptautiskām tiesībām, iespējams, nākotnē paredzot sadarbību ar trešām valstīm.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju 2005. gadā izstrādāt plānu ar mērķi izveidot kopīgus standartus, labāko praksi un mehānismus, lai novērstu un apkarotu cilvēku tirdzniecību.

1.7.2 Biometrija un informācijas sistēmas

Migrācijas plūsmu vadību, tostarp cīņu pret nelikumīgu imigrāciju, būtu jāstiprina ar nepārtrauktu drošības pasākumu izveidi, kas efektīvi vieno vīzu pieteikumu procedūras un iebraukšanas un izbraukšanas procedūras ārējos robežpunktos. Šādi pasākumi ir arī svarīgi noziedzības novēršanai un kontrolei, īpaši attiecībā uz terorismu. Lai to sasniegtu Eiropas Savienībā, ir nepieciešama saskaņota pieeja un risinājumi attiecībā uz biometriskajiem rādītājiem un informāciju.

Eiropadome lūdz Padomi apskatīt jautājumu par to, kā maksimāli palielināt ES Informācijas sistēmas efektivitāti un savstarpējo izmantojamību, cīnoties pret nelikumīgu migrāciju un uzlabojot robežkontroli, kā arī pārbaudīt šo sistēmu vadību, pamatojoties uz Komisijas paziņojumu, ar kuru tā nāks klajā 2005.gadā par Šengenas informācijas sistēmas (SIS II), Vīzu informācijas sistēmas (VIS) un *EURODAC* savstarpēju izmantojamību, ņemot vērā nepieciešamību panākt pareizo līdzsvaru starp likumu piemērošanas mērķiem un personu pamattiesību aizsargāšanu.

Eiropadome aicina Padomi, Komisiju un dalībvalstis turpināt darīt visu iespējamo, lai nekavējoties integrētu biometriskos rādītājus ceļošanas dokumentos, vīzās, uzturēšanās atļaujās, ES pilsoņu pasēs un informācijas sistēmās un sagatavotu valsts identitātes karšu obligāto standartu izstrādi, ņemot vērā *ICAO* standartus.

1.7.3 Vīzu politika

Eiropadome uzsver, ka turpmāk būtu jāattīsta kopējā vīzu politika kā daudzslāņu sistēmas daļa, kuras mērķis ir atvieglot likumīgu ceļošanu un novērst nelikumīgu ieceļošanu, turpmāk saskaņojot valstu tiesību aktus un vietējo konsulāro pārstāvniecību praksi. Ilgtermiņā būtu jāizveido kopīgi vīzu biroji, ņemot vērā sarunas par Eiropas Ārējās darbības dienesta izveidi. Eiropadome atzinīgi novērtē atsevišķu dalībvalstu ierosmi, kuras uz brīvprātības principa pamata sadarbojas, apvienojot personāla resursus un līdzekļus vīzu izdošanai.

Eiropadome

— aicina Komisiju, pirmkārt, ieteikt vajadzīgos grozījumus, lai turpmāk papildinātu vīzu politiku, un 2005. gadā iesniegt priekšlikumu par kopīgu vīzu pieteikumu centru izveidošanu, cita starpā vēršot uzmanību uz iespējamām sinerģijām saistībā ar VIS attīstību, pārskatīt Kopīgās konsulārās instrukcijas un vēlākais 2006. gada sākumā iesniegt apspriešanai attiecīgu priekšlikumu;

— uzsver Vīzu informācijas sistēmas tūlītējas īstenošanas nozīmīgumu, sākot ar, cita starpā, burtciparu datu un fotogrāfiju iekļaušanu līdz 2006. gada beigām un biometrisku datu iekļaušanu vēlākais līdz 2007. gada beigām;

— aicina Komisiju nekavējoties iesniegt vajadzīgo priekšlikumu, lai ievērotu saskaņoto VIS īstenošanas grafiku;

— aicina Komisiju turpināt centienus nodrošināt to, lai pēc iespējas ātrāk visu dalībvalstu pilsoņi drīkstētu ceļot bez īstermiņas vīzas uz visām trešām valstīm, kuru pilsoņi drīkst ceļot uz ES bez vīzas;

— aicina Padomi un Komisiju izskatīt jautājumu, lai panāktu kopīgu pieeju, par to, vai saistībā ar EK atpakaļuzņemšanas politiku būtu lietderīgi, izskatot katru gadījumu atsevišķi, ja iespējams un uz savstarpīguma pamata, veicināt īstermiņa vīzu izsniegšanu trešo valstu pilsoņiem patiesas ārējo sakaru partnerības kontekstā, tostarp attiecībā uz migrācijas jautājumiem.

2. **Drošības stiprināšana**

2.1 *Informācijas apmaiņas uzlabošana*

Eiropadome ir pārliecināta, ka brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšana prasa jaunu pieeju pārrobežu tiesībaizsardzības informācijas apmaiņai. Tam vien, ka informācijas aprite notiek pāri robežām, vairs nevajadzētu būt svarīgākajam jautājumam.

No 2008. gada 1. janvāra tādas informācijas apmaiņa būtu jāreglamentē ar turpmāk minētajiem nosacījumiem, kas attiecas uz pieejamības principu, kas nozīmē, ka visā Eiropas Savienībā kādas dalībvalsts tiesībsargājošs darbinieks, kam vajadzīga informācija, lai pildītu savus pienākumus, var tos iegūt no citas dalībvalsts un ka šīs dalībvalsts tiesībaizsardzības iestāde, kam ir šī informācija, dara to pieejamu minētajam mērķim, ņemot vērā prasības attiecībā uz notiekošo izmeklēšanu šajā dalībvalstī.

Neskarot notiekošo darbību [1], Komisija ir aicināta vēlākais līdz 2005. gada beigām iesniegt priekšlikumus par pieejamības principa īstenošanu, stingri ievērojot šādus pamatnosacījumus:

— apmaiņa drīkst notikt tikai, lai veiktu tiesiskas darbības;

— ir jānodrošina apmaināmo datu integritāte;

— ir jāaizsargā informācijas avoti un jānodrošina datu konfidencialitāte visos apmaiņas posmos un pēc tās;

— ir jāpiemēro vienoti standarti datu pieejai un kopēji tehniski standarti;

— jānodrošina datu aizsardzības ievērošanas pārraudzība un atbilstīga kontrole pirms un pēc apmaiņas;

— personas ir jāaizsargā no datu ļaunprātīgas izmantošanas, un viņām ir tiesības pieprasīt, nepareizu datu izlabošanu.

Informācijas apmaiņas metodēm būtu pilnībā jāizmanto jaunās tehnoloģijas un tās jāpielāgo katram informācijas veidam, attiecīgi vai ar savstarpēju piekļuvi, vai valsts datu bāžu savstarpēju izmantojamību, pamatojoties uz to savstarpēju izmantojamību vai tiešu (tiešsaistes) piekļuvi, tostarp arī Eiropola gadījumā, pašreizējām centrālajām ES datu bāzēm, piemēram, Šengenas Informācijas sistēmai. Jaunas centralizētas Eiropas datu bāzes būtu jāizveido vienīgi, pamatojoties uz pētījumiem, kas pierāda to pievienoto vērtību.

2.2 *Terorisms*

Eiropadome uzsver, ka efektīva terorisma novēršana un apkarošana, pilnībā ievērojot pamattiesības, prasa, lai dalībvalstis neierobežotu pasākumus, nodrošinot tikai savu drošību, bet koncentrētos arī uz Savienības drošību kopumā.

Šis mērķis nozīmē, ka dalībvalstis:

— izmanto savu izlūkošanas un drošības dienestu spējas ne tikai, lai novērstu draudus pašu drošībai, bet arī attiecīgi, lai sargātu citu dalībvalstu iekšējo drošību;

— nekavējoties dara zināmu citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm jebkuru informāciju, kas pieejama tās dienestiem, attiecībā uz draudiem šo citu dalībvalstu valsts drošībai; un

— ja personas vai preces ir drošības dienestu uzraudzībā saistībā ar terorisma draudiem, nodrošina, ka uzraudzību nepārtrauc valsts robežu šķērsošanas dēļ.

— Īstermiņā visi Eiropadomes 2004. gada marta deklarācijā iekļautie punkti un ES terorisma apkarošanas rīcības plāns jāturpina īstenot pilnībā, proti, attiecībā uz pastiprinātu Eiropola un *Eurojust* izmantošanu, un ES pretterorisma koordinators ir mudināts veicināt šo darbību.

Šajā sakarā Eiropadome atgādina tās aicinājumu Komisijai iesniegt priekšlikumu kopīgai ES pieejai attiecībā uz pasažieru datu izmantošanu robežu un gaisa satiksmes drošības, kā arī citiem tiesībaizsardzības mērķiem [2].

Informācijas apmaiņu starp drošības iestādēm uztur augstā līmenī. Tomēr tā būtu jāuzlabo, ņemot vērā 2.1 punktā iepriekš aprakstīto vispārējo pieejamības principu un īpašu uzmanību pievēršot īpašiem apstākļiem, kas saistīti ar drošības dienestu darba metodēm, piemēram, vajadzību aizsargāt informācijas vākšanas metodes, informācijas avotus un nodrošināt turpmāku datu konfidencialitāti pēc apmaiņas.

No 2005. gada 1. janvāra Situāciju Centrs (*SitCen)* sniegs Padomei terorisma draudu stratēģisko analīzi, pamatojoties uz dalībvalstu izlūkošanas un drošības dienestu ziņām un, vajadzības gadījumā, uz Eiropola sniegtām ziņām.

Eiropadome uzsver to pasākumu nozīmi, kuri vērsti uz to, lai apkarotu terorisma finansēšanu. Tā gaida, kad tā varēs izskatīt saskaņoto vispārējo pieeju, ko tai iesniegs ģenerālsekretārs/Augstais pārstāvis un Komisija Eiropadomes 2004. gada decembra sanāksmē. Šai stratēģijai vajadzētu ierosināt veidus, kā uzlabot pastāvošo instrumentu efektivitāti, kā, piemēram, aizdomīgu finanšu līdzekļu plūsmu uzraudzību un līdzekļu iesaldēšanu, kā arī ierosināt jaunu instrumentu izveidi attiecībā uz darījumiem ar skaidru naudu un tajos iesaistītajām institūcijām.

Komisija ir aicināta iesniegt priekšlikumus, kā mērķis ir uzlabot sprāgstvielu uzglabāšanas un pārvadāšanas drošību, kā arī nodrošināt rūpniecisko un ķīmisko prekursoru izsekojamību.

[1] Projekts pamatlēmumam par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu apmaiņas vienkāršošanu, jo īpaši attiecībā uz smagiem noziegumiem, tostarp terora aktiem, dokuments COM (2004) 221 galīgā redakcija.

[2] Deklarācija par terorisma apkarošanu, ko pieņēma 2004. gada 25. martā, dokuments 7906/04, 6. punkts.

Eiropadome arī uzsver vajadzību nodrošināt adekvātu aizsardzību un palīdzību terorisma upuriem.

Padomei līdz 2005. gada beigām būtu jāizstrādā ilgtermiņa stratēģija, lai pievērstos faktoriem, kuri veicina radikalizēšanos un vervēšanu teroristiskām darbībām.

Visi Eiropas Savienībai pieejamie līdzekļi būtu konsekventi jāizmanto, lai pilnībā risinātu galveno jautājumu - terorisma apkarošanu. Šajā sakarā Padomes TI ministriem būtu jāuzņemas vadītāja loma, ņemot vērā Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes uzdevumu. Komisijai būtu laikus jāpārskata Kopienas tiesību akti, lai tos varētu pielāgot līdztekus pasākumiem, kas jāpieņem, lai apkarotu terorismu.

Eiropas Savienība turpinās stiprināt centienus attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpas ārējo dimensiju, kas vērsti uz terorisma apkarošanu. Šajā sakarā Padome ir aicināta kopā ar Eiropolu un Eiropas Robežu aģentūru izveidot valstu ekspertu tīklu terorisma novēršanai un apkarošanai un robežu kontrolei, kuri būs gatavi atbildēt uz trešo valstu lūgumiem sniegt tehnisku palīdzību to varas iestāžu darbinieku apmācībā.

Eiropadome mudina Komisiju palielināt finansējumu pasākumiem, kas saistīti ar terorisma apkarošanas spēju attīstīšanu trešās valstīs un nodrošināt to, ka tās rīcībā ir vajadzīgās zināšanas, lai šādus pasākumus efektīvi īstenotu. Padome arī aicina Komisiju nodrošināt, ka ierosinātajā pārskatā par to instrumentiem, kas pašreiz reglamentē ārējo palīdzību, paredz atbilstīgus noteikumus, lai varētu ātri, elastīgi un mērķtiecīgi sniegt palīdzību cīņā pret terorismu.

2.3 *Policijas sadarbība*

Lai efektīvi apkarotu pārrobežu organizēto noziedzību un citu veidu smagus noziegumus un terorismu, ir jāstiprina dalībvalstu policijas un muitas iestāžu praktiskā sadarbība, kā arī sadarbība ar Eiropolu, un efektīvāk jāizmanto pašreizējie līdzekļi šajā jomā.

Eiropadome mudina dalībvalstis piešķirt Eiropolam sadarbībā ar *Eurojust* būtisku lomu smagu pārrobežu noziegumu (organizētās noziedzības) un terorisma apkarošanā:

— līdz 2004. gada beigām ratificējot un efektīvi īstenojot vajadzīgos tiesību aktus [1];

— Eiropolam laikus nodrošinot visu vajadzīgo informāciju augstā kvalitātē;

— veicinot ciešu sadarbību starp kompetentajām valsts iestādēm un Eiropolu.

No 2006. gada 1. janvāra Eiropolam būs jāaizstāj "ziņojumi par noziedzību " ar ikgadējiem "draudu novērtējumiem" par nopietniem organizētās noziedzības veidiem, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju un *Eurojust* un Policijas priekšnieku darba grupu ziņām. Padomei šīs analīzes būtu jāizmanto, lai katru gadu noteiktu stratēģiskās prioritātes, kas kalpos kā nostādnes turpmākai darbībai. Šis būtu nākamais solis uz mērķi - izveidot un īstenot metodoloģiju uz izlūkošanu balstītai tiesību aizsardzībai ES līmenī.

Dalībvalstīm Eiropols būtu jānorīko kā Savienības centrālais birojs darbam ar eiro viltošanas jautājumiem 1929. gada Ženēvas Konvencijas nozīmē.

Padomei būtu jāpieņem Konstitūcijas Līguma III-276. pantā paredzētais Eiropas likums par Eiropolu, cik drīz vien iespējams pēc Konstitūcijas līguma spēkā stāšanas un ne vēlāk par 2008. gada 1. janvāri, ņemot vērā visus uzdevumus, kas uzticēti Eiropolam.

Līdz tam laikam Eiropolam ir jāuzlabo sava darbība, pilnībā izmantojot sadarbības nolīgumu ar *Eurojust*. Eiropolam un *Eurojust* katru gadu būtu jāziņo Padomei par kopīgo pieredzi un konkrētiem rezultātiem. Turklāt Eiropolam un *Eurojust* būtu jāveicina dalībvalstu vienoto izmeklēšanas komandu izmantošana un to līdzdalība komandās.

Dalībvalstu pieredze vienoto izmeklēšanas komandu izmantošanā ir ierobežota. Lai veicinātu šādu komandu izmantošanu un paraugprakses pieredzes apmaiņu, katrai dalībvalstij būtu jānorīko valsts eksperts.

---

[1] Eiropola protokoli: Protokols, ar ko groza 2. pantu Eiropola Konvencijā (2000. gada 30. novembris) un tā pielikumu, OV C 358, 13.12.2000., 1. lpp., Protokols par Eiropola, tā struktūru locekļu, direktora vietnieku un Eiropola darbinieku privilēģijām un neaizskaramību (2002. gada 28. novembris) OV C 312, 16.12.2002., 1. lpp., un Protokols, ar ko groza Eiropola Konvenciju (2003. gada 27. novembris), OV C 2, 6.1.2004., 3. lpp. Konvencija par dalībvalstu savstarpēju palīdzību kriminālietās (2000. gada 29. maijs), OV C 197, 12.7.2000., 1. lpp., un pievienotais protokols (2001. gada 16. oktobris) OV C 326, 21.11.2001., 2. lpp., un Pamatlēmums 2002/465/TI (2002. gada 13. jūnijs) par kopējām izmeklēšanas grupām, OV L 162, 20.6.2002., 1. lpp.

Padomei būtu jāattīsta pārrobežu policijas un muitas sadarbība, pamatojoties uz kopīgiem principiem. Eiropadome aicina Komisiju iesniegt priekšlikumus, lai turpmāk attīstītu Šengenas *acquis*, ievērojot operatīvo policijas pārrobežu sadarbību.

Dalībvalstīm ar Eiropola palīdzību būtu jāuzlabo tiesībaizsardzības datu kvalitāte. Turklāt Eiropolam būtu jākonsultē Padomi par datu uzlabošanas veidiem. Eiropola informācijas sistēma būtu nekavējoties jāievieš un jānodod ekspluatācijai.

Padome ir aicināta veicināt izmeklēšanas metožu paraugprakses apmaiņu kā pirmo posmu, attīstot kopīgas izmeklēšanas metodes, kā paredzēts Konstitūcijas Līguma III-257. pantā, jo īpaši kriminālistikas izmeklēšanas un informācijas tehnoloģiju drošības jomā.

Dalībvalstu policijas sadarbība vairākos gadījumos ir sekmīgāka un efektīvāka, veicinot iesaistīto dalībvalstu sadarbību attiecībā uz konkrētām tēmām, attiecīgos gadījumos izveidojot vienotas izmeklēšanas komandas, un, vajadzības gadījumā, ar Eiropola un *Eurojust* atbalstu. Konkrētos pierobežu apgabalos ciešāka sadarbība un labāka koordinācija ir vienīgais veids, kā novērst noziedzību un draudus sabiedrības un valsts drošībai.

Lai stiprinātu policijas sadarbību, jāpievērš īpaša uzmanība savstarpējai uzticībai un uzticēšanās veicināšanai. Paplašinātā Eiropas Savienībā būtu jāveic īpaši pasākumi, lai uzlabotu izpratni par dalībvalstu juridisko sistēmu un organizāciju darbību. Padomei un dalībvalstīm līdz 2005. gada beigām sadarbībā ar Eiropas Policijas koledžu (*CEPOL)* būtu jāizveido standarti un moduļi valsts policistu apmācībai, ņemot vērā ES tiesībaizsardzības sadarbības praktiskos aspektus.

Komisija ir aicināta līdz 2005. gada beigām ciešā sadarbībā ar *CEPOL* izveidot sistemātiskas apmaiņas programmas policijas iestādēm, lai panāktu labāku izpratni par dalībvalstu juridisko sistēmu un organizāciju darbību.

Visbeidzot, lai uzlabotu Eiropas Savienības iekšējo drošību, jāņem vērā arī policijas ārējo operāciju pieredze.

2.4 *Tādu krīžu vadība Eiropas Savienībā, kurām ir pārrobežu ietekme*

Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma Eiropas drošības stratēģiju, kas izklāsta globālus izaicinājumus, galvenos draudus, stratēģisko mērķus un politikas ietekmi attiecībā uz Eiropas drošību labākā pasaulē. Būtisks papildinājums tam ir nodrošināt iekšēju drošību Eiropas Savienībā, īpaši attiecībā uz iespējamām smagām iekšējām krīzēm, kurām ir pārrobežu ietekmē un kas skartu mūsu pilsoņus, vitāli svarīgu infrastruktūru un sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību. Tikai tad var nodrošināt optimālu aizsardzību Eiropas pilsoņiem un vitāli svarīgajai infrastruktūrai, piemēram, avārijas gadījumā, kur iesaistīts bioloģiskais, radioloģiskais, ķīmiskais un kodolapdraudējums (*CBRN*).

Efektīvai pārrobežu krīžu vadībai ES ir nepieciešams ne tikai stiprināt pašreizējo darbību, kas attiecas uz civilo aizsardzību un vitāli svarīgu infrastruktūru, bet arī efektīvi risināt šādu krīžu sabiedriskās kārtības un sabiedrības drošības aspektus, kā arī šo jomu koordināciju.

Tādēļ Eiropadome aicina Padomi un Komisiju, izmantojot to esošās struktūras un pilnībā ievērojot valstu kompetenci, izveidot ES integrētu un koordinētu krīžu vadības sistēmu tādu krīžu vadībai Eiropas Savienībā, kurām ir pārrobežu ietekme, un kuru vajadzētu ieviest vēlākais līdz 2006. gada 1. jūlijam. Šai sistēmai būtu jāpievēršas vismaz šādiem aspektiem: padziļinātai dalībvalstu militāro spēju, uzkrāšanas, mācību, kopīgu militāro apmācību un civilo krīžu vadības operatīvo plānu vērtēšanai.

2.5 *Operatīvā sadarbība*

Jānodrošina tiesībaizsardzības iestāžu un citu iestāžu operatīvās sadarbības koordinācija visos brīvības, drošības un tiesiskuma telpas aspektos, kā arī Padomes noteikto stratēģisko prioritāšu pārraudzība.

Šajā sakarā Padome ir aicināta veikt priekšdarbus, lai izveidotu Konstitūcijas Līguma III-261. pantā paredzēto iekšējās drošības komiteju, īpaši precizējot tās darbības jomu, uzdevumus, kompetences un sastāvu, lai to varētu izveidot cik drīz vien iespējams pēc Konstitūcijas Līguma spēkā stāšanās.

Lai pa to laiku gūtu praktisku koordinācijas pieredzi, Padome ir aicināta reizi sešos mēnešos organizēt kopīgu sanāksmi ar Imigrācijas, robežu un patvēruma stratēģiskās komitejas (*SCIFA*) un 36. panta komitejas (*CATS*) priekšsēdētājiem un Komisijas, Eiropola, *Eurojust*, *EBA*, Policijas priekšnieku darba grupu un *SitCEN* pārstāvjiem.

2.6 *Noziedzības novēršana*

Noziedzības novēršana ir neaizstājama, cenšoties izveidot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Tādēļ Eiropas Savienībai ir vajadzīgs efektīvs mehānisms, lai atbalstītu dalībvalstu centienus novērst noziedzību. Šajā sakarā jāprofesionalizē un jāstiprina Eiropas Noziedzības novēršanas tīkls. Tā kā novēršanas joma ir ļoti plaša, ir būtiski koncentrēties uz pasākumiem un prioritātēm, kas dalībvalstīm sniedz vislielāko labumu. Eiropas Noziedzības novēršanas tīklam Padomei un Komisijai būtu jānodrošina pieredze un zināšanas efektīvas noziedzības novēršanas politikas izstrādē.

Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi novērtē Komisijas iniciatīvu ieviest Eiropas tiesību aktus, lai vāktu, analizētu un salīdzinātu informāciju par noziedzību un viktimizāciju un to attiecīgās tendences dalībvalstīs, kā noteiktus rādītājus izmantojot valsts statistiku un citus informācijas avotus. Eiropas Statistikas birojam (*Eurostat*) būtu jāuzdod šo datu noteikšana un vākšana dalībvalstīs.

Ir svarīgi aizsargāt sabiedriskās organizācijas un privātus uzņēmumus no organizētās noziedzības, izmantojot administratīvus un citus pasākumus. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš nekustamā īpašuma sistemātiskai izpētei, izmantojot to kā ieroci organizētās noziedzības apkarošanai. Partnerattiecības starp valsts un privāto sektoru arī ir būtisks instruments. Komisija ir aicināta 2006. gadā iesniegt priekšlikumus šajā sakarā.

2.7. *Organizētā noziedzība un korupcija*

Eiropadome atzinīgi novērtē stratēģiskas koncepcijas izveidi attiecībā uz pārrobežu organizētās noziedzības apkarošanu ES līmenī un lūdz Padomi un Komisiju turpināt šīs koncepcijas izstrādi un likt to lietā, sadarbojoties ar citiem partneriem, kā, piemēram, Eiropolu, *Eurojust*, Policijas priekšnieku darba grupu, Eiropas Noziedzības novēršanas tīklu (*EUCPN*) un *CEPOL*. Šajā sakarā būtu jāizskata jautājumi, kas saistīti ar korupciju un tās saikni ar organizēto noziedzību.

2.8 *Eiropas Narkotiku stratēģija*

Eiropadome uzsver, ka ir svarīgi narkotiku problēmu risināt ar visaptverošu, līdzsvarotu un daudznozaru pieeju, izmantojot novēršanas, palīdzības un rehabilitācijas politiku, nelegālas narkotiku tirdzniecības, prekursoru un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas politiku un stiprinot starptautisko sadarbību.

Eiropas Narkotiku stratēģiju 2005.–2012. gadam pievienos programmai pēc tam, kad to pieņems Eiropadome 2004. gadā decembrī.

3. **Tiesiskuma stiprināšana**

Eiropadome uzsver, ka jāturpina pastiprināti izvērst darbu veidojot pilsoņu Eiropu, kā arī būtisko nozīmi, kāda šajā sakarā būs Eiropas tiesiskuma telpas izveidei. Vairāki pasākumi šajā saistībā jau ir veikti. Ir jāpieliek papildu pūles, lai atvieglinātu pieeju tiesvedībai un veicinātu tiesu iestāžu sadarbību, kā arī pilnībā izmantotu savstarpējās atzīšanas principu. Ir jo īpaši svarīgi, lai robežas starp Eiropas valstīm vairs nebūtu šķērslis strīdu izšķiršanai civiltiesību jomā vai tiesvedības ierosināšanai un lēmumu izpildei civillietās.

3.1 *Eiropas Kopienu Tiesa*

Eiropadome uzsver, ka salīdzinoši jaunajā brīvības, drošības un tiesiskuma telpā liela nozīme ir Eiropas Kopienu Tiesai, un pauž gandarījumu, ka Konstitūcijas Līgumā ir ievērojami palielinātas Eiropas Kopienu Tiesas pilnvaras šajā jomā.

Lai panāktu to, ka Eiropas pilsoņu interesēs, kā arī, lai darbotos brīvības, drošības un tiesiskuma telpa, tiktu nodrošināta ātra Tiesai sniegto tiesību jautājumu risināšana, ir nepieciešams, lai Tiesa būtu spējīga ātri apmierināt iesniegtās prasības, kā paredzēts Konstitūcijas līguma III-369. pantā.

Šajā sakarā un ņemot vērā Konstitūcijas līgumu, būtu jāpievērš uzmanība tam, lai panāktu risinājumu, lai ātri un atbilstīgi izskatītu prasības par prejudiciālo nolēmumu sniegšanu attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ko varētu panākt, ja vajadzīgs, grozot Tiesas Statūtus. Komisija ir aicināta - pēc apspriešanās ar Tiesu - iesniegt priekšlikumu šajā sakarā.

3.2 *Uzticības veicināšana un savstarpēja uzticēšanās*

Tiesu iestāžu sadarbību gan civillietās, gan krimināllietās varētu turpmāk veicināt, stiprinot savstarpēju uzticību un pakāpeniski izveidojot Eiropas juridisko kultūru, kas balstīta uz dalībvalstu tiesisko sistēmu daudzveidību un vienotību, piemērojot Eiropas likumus. Paplašinātajā Eiropas Savienībā savstarpēju uzticēšanos pamato ar pārliecību, ka visiem Eiropas pilsoņiem ir pieeja tiesu sistēmai, kas atbilst augstiem kvalitātes standartiem. Lai veicinātu pilnīgu savstarpējas atzīšanas principa īstenošanu, ir jāizveido sistēma, kas nodrošina objektīvu un neatkarīgu vērtējumu par ES politikas tiesību jomā īstenošanu, vienlaikus pilnībā ievērojot tiesu iestāžu neatkarību un saskaņā ar visiem pašreizējiem Eiropas mehānismiem.

Savstarpējas uzticības stiprināšanai vajadzīgi īpaši pasākumi, lai uzlabotu savstarpēju saprašanos starp tiesu iestādēm un atšķirīgām juridiskām sistēmām. Šajā sakarā Eiropas Savienībai būtu jāatbalsta juridisko organizāciju un iestāžu tīkli, piemēram, Tiesu iestāžu padomju tīkls, Eiropas Augstāko tiesu tīkls un Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls.

Tiesu iestāžu apmaiņas programmas veicinās sadarbību un palīdzēs izveidot savstarpēju uzticēšanos. Tiesību iestāžu personāla apmācībā būtu sistemātiski jāiekļauj ES aspekts. Komisija ir aicināta cik drīz vien iespējams sagatavot priekšlikumu, kas paredz uz pastāvošo struktūru bāzes izveidot efektīvu Eiropas mācību tīklu tiesību iestāžu personālam gan civillietās, gan krimināllietās, kā paredzēts Konstitūcijas līguma III-269. un III-270. pantā.

3.3 *Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās*

Ir jācenšas panākt situācijas uzlabošanu, novēršot pašreizējos juridiskus šķēršļus un stiprinot izmeklēšanas koordināciju. Lai veicinātu kriminālvajāšanas efektivitāti, vienlaicīgi nodrošinot pareizu tiesvedības darbību, būtu jāpievērš īpaša uzmanība iespējai, izmeklējot daudzpusējas pārrobežu lietas, centralizēt kriminālvajāšanu vienā dalībvalstī. Turpmākas tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās attīstība ir vajadzīga, lai nodrošinātu pienācīgu dalībvalstu un Eiropola tiesībaizsardzības iestāžu veikto izmeklēšanu kontroli.

Eiropadome šajā sakarā atgādina vajadzību ratificēt un efektīvi un nekavējoties īstenot juridiskos instrumentus par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kā jau minēts punktā par policijas sadarbību.

3.3.1 Savstarpēja atzīšana

Būtu jāpabeidz plašā pasākumu programma, ar ko īsteno principu par tiesas lēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās, kas aptver tiesas lēmumus visos kriminālprocesa posmos vai citādi attiecas uz šādām procedūrām, kā piemēram, pierādījumu vākšanu un pieņemamību, piekritības kolīzijām un *ne bis in idem* principu un galīgu tiesas spriedumu izpildi ieslodzījuma vai citu (alternatīvu) sankciju gadījumā ([1]), un turpmāk būtu jāpievērš uzmanība papildu priekšlikumiem šajā sakarā.

Turpmāka savstarpējas atzīšanas īstenošana, pieņemot to kā tiesu iestāžu sadarbības stūrakmeni, nozīmē to, ka tiesvedībai krimināllietās ir jāizstrādā līdzvērtīgi procesuālo tiesību standarti, pamatojoties uz pētījumiem par dalībvalstīs pieejamo aizsardzības pasākumu līmeni un pienācīgi ievērojot dalībvalstu tiesiskās tradīcijas. Šajā sakarā līdz 2005. gada beigām visā Eiropas Savienībā būtu jāpieņem pamatlēmuma projekts par konkrētām procesuālajām tiesībām krimināllietu tiesvedībā Eiropas Savienībā.

([1]) OV C 12, 15.1.2001., 10.–12. lpp.

Padomei līdz 2005. gada beigām būtu jāpieņem pamatlēmums par Eiropas pierādījumu orderi ([2]). Komisija ir aicināta līdz 2004. gada decembrim sniegt priekšlikumus par to, kā izvērst informācijas apmaiņu attiecībā uz datiem par valsts reģistrēto sodāmību un tiesību atņemšanu, jo īpaši attiecībā uz dzimumnoziegumu izdarītājiem, lai Padome šos priekšlikumus varētu pieņemt līdz 2005. gada beigām. 2005. gada martā būtu jāiesniedz jauns priekšlikums par datorizētu informācijas apmaiņas sistēmu.

3.3.2 Likumu tuvināšana

Eiropadome atgādina, ka līgumos ir paredzēts izstrādāt obligātus noteikumus par procesuālajiem tiesību aktiem, lai veicinātu spriedumu un tiesas lēmumu savstarpēju atzīšanu, kā arī policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kam ir pārrobežu aspekts. Materiālā krimināllikuma tuvināšana ir paredzēta tādiem pašiem nolūkiem un attiecas uz īpaši smagiem noziegumiem, kam ir pārrobežu aspekts. Būtu jāpiešķir prioritāte noziedzības jomām, kas ir konkrēti minētas līgumos.

Lai nodrošinātu efektīvāku īstenošanu valstu sistēmās, TI ministriem Padomē būtu jābūt atbildīgiem par noziedzīgo nodarījumu definēšanu un sodu noteikšanu vispār.

3.3.3 Eurojust

Efektīvai pārrobežu organizētās noziedzības un citu smagu noziegumu, un terorisma apkarošana prasa koordināciju un sadarbību izmeklēšanas jomā un, ja iespējams, *Eurojust* veiktu centralizētu kriminālvajāšanu sadarbībā ar Eiropolu.

Eiropadome mudina dalībvalstis dot iespēju *Eurojust* veikt uzticētos uzdevumus:

— līdz 2004. gada beigām efektīvi īstenojot Padomes lēmumu par *Eurojust* ([3]), pievēršot īpašu uzmanību tiesu varas pilnvarām, kas piešķiramas attiecīgās valsts locekļiem, un

— nodrošinot kompetento valsts iestāžu ciešu sadarbību ar *Eurojust*.

Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, Padomei būtu jāpieņem Konstitūcijas līguma III-273. pantā paredzētais Eiropas likums par *Eurojust* pēc Konstitūcijas līguma spēkā stāšanās, bet ne vēlāk kā 2008. gada 1. janvārī, ņemot vērā visus uzdevumus, kas uzticēti *Eurojust*.

([2]) COM (2003) 688.
([3]) OV L 63, 6.3.2002., 1.–3. lpp.

Līdz tam laikam *Eurojust* uzlabos darbību, koncentrējoties uz daudzpusējām, smagām un sarežģītām lietām. *Eurojust* gada pārskatā Padomei būtu jāiekļauj ziņas par rezultātiem un kvalitāti saistībā ar tā sadarbību ar dalībvalstīm. *Eurojust* būtu maksimāli jāizmanto sadarbības nolīgums ar Eiropolu un jāturpina sadarbība ar Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu un citiem attiecīgiem partneriem.

Eiropadome aicina Padomi apsvērt *Eurojust* turpmāko attīstību, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu.

3.4 *Tiesu iestāžu sadarbība civillietās*

3.4.1 Pārrobežu civiltiesību procedūru veicināšana

Civiltiesības, tostarp ģimenes tiesības, skar pilsoņus ikdienā. Tādēļ Eiropadome uzskata par ļoti svarīgu turpināt tiesu iestāžu sadarbību civillietās un, lai pilnībā pabeigtu 2000. gadā pieņemto savstarpējas atzīšanas programmu. Galvenais politikas mērķis šajā jomā ir tāds, lai Eiropas valstu robežas vairs nebūtu šķērslis civillietu izšķiršanai vai tiesvedības ierosināšanai un civillietu lēmumu izpildei.

3.4.2 Lēmumu savstarpēja atzīšana

Lēmumu savstarpēja atzīšana ir efektīvs līdzeklis, kā sargāt pilsoņu tiesības un nodrošināt šo tiesību izpildi visā Eiropā.

Tādēļ turpmākai savstarpējas atzīšanas pasākumu programmas [1] īstenošanai jākļūst par vienu no galvenajām prioritātēm nākamajos gados, lai varētu nodrošināt tās pabeigšanu 2011. gadā. Būtu aktīvi jāveic darbs attiecībā uz šādiem projektiem: likumu kolīziju attiecībā uz saistībām, kas nav līgumsaistības ("Roma II") un līgumsaistībām ("Roma I"), Eiropas maksājuma rīkojums un instrumenti attiecībā uz alternatīvu strīdu izšķiršanu un attiecībā uz maza apjoma prasībām. Paredzot šo projektu pabeigšanu, būtu pienācīgi jāņem vērā pašreiz veiktais darbs saistītās jomās.

Pašreizējo savstarpējas atzīšanas instrumentu efektivitāte būtu jāstiprina, standartizējot procedūras un dokumentus un izveidojot obligātus standartus procesuālo likumu aspektiem, piemēram, tiesas un ārpustiesas dokumentu paziņošanai, tiesvedības sākšanai, tiesas lēmumu izpildei un izmaksu pārskatāmībai.

Attiecībā uz ģimenes un mantošanas tiesībām, Komisija ir aicināta sniegt šādus priekšlikumus:

— 2005. gadā - projektu tiesību aktam par uzturēšanas lēmumu atzīšanu un izpildi, tostarp nodrošināšanas pasākumus un provizorisku izpildi;

— 2005. gadā - Zaļo grāmatu par likumu kolīziju mantošanas gadījumos, tostarp piekritības jautājumu, savstarpēju atzīšanu un lēmumu izpildi šajā jomā, Eiropas mantošanas apliecību un mehānismu, kas precīzi ļautu noteikt Eiropas Savienības iedzīvotāju testamentu pastāvēšanu;

— 2006. gadā - Zaļo grāmatu par likumu kolīziju gadījumos, kas attiecas uz laulības īpašuma režīmiem, tostarp jautājumu par piekritību un savstarpēju atzīšanu;

— 2005. gadā - Zaļo grāmatu par likumu kolīziju lietās sakarā ar laulības šķiršanu (Roma III).

Tiesību akti šajās jomās būtu jāpabeidz līdz 2011. gadam. Tādiem tiesību aktiem būtu jāattiecas uz starptautisko privāttiesību jautājumiem un nevajadzētu pamatoties uz saskaņotiem jēdzieniem, piemēram, "ģimene", "laulība" vai citiem. Vienotas materiālo tiesību normas būtu jāievieš tikai kā papildu pasākumi, ja jāpanāk lēmumu savstarpēja atzīšana vai jāuzlabo tiesu iestāžu sadarbība civillietās.

Līdztekus savstarpējas atzīšanas programmas īstenošanai būtu rūpīgi jāpārskata nesen pieņemto tiesību aktu darbība. Šādas pārskatīšanas rezultātā būtu jānodrošina vajadzīgā informācija, lai izstrādātu jaunus pasākumus.

3.4.3 Pastiprināta sadarbība

Lai panāktu to tiesību aktu efektīvu darbību, kuri paredz tiesu iestāžu vai citu struktūru sadarbību, dalībvalstīm būtu jāieceļ koordinācijas tiesneši vai citas kompetentas amatpersonas, kas darbotos attiecīgajā valstī. Vajadzības gadījumos tie varētu izmantot attiecīgās valsts kontaktpunktu Eiropas civillietu Tiesiskās sadarbības tīklā. Komisija ir aicināta organizēt ES darba grupas par ES tiesību piemērošanu un veicināt juridisko profesiju locekļu (piemēram, tiesu izpildītāju un notāru) sadarbību, lai varētu konstatēt, kāda ir labākā prakse.

[1] OV C 12, 15.1.2001., 1.–9. lpp.

3.4.4 ES tiesību aktu saskaņotības nodrošināšana un kvalitātes uzlabošana

Līgumtiesību jautājumos būtu jāuzlabo pašreizējo un turpmāko Kopienas tiesību aktu kvalitāte, izmantojot pasākumus, kas konsolidētu, kodificētu un racionalizētu spēkā esošos juridiskos instrumentus, kā arī izveidot vienotu modeli. Būtu jāizveido sistēma, lai pētītu iespēju izvērst ES mēroga līgumtiesību standartus un nosacījumus, ko Eiropas Savienībā varētu lietot uzņēmumi un arodapvienības.

Būtu jāveic pasākumi, lai Padome varētu sistemātiskāk pārskatīt visu to Kopienas juridisko instrumentu kvalitāti un saskaņotību, kas attiecas uz sadarbību civillietās.

3.4.5 Starptautiskā tiesību sistēma

Komisija un Padome ir aicināta nodrošināt ES un starptautiskās tiesību sistēmas saskaņotību un turpināt veidot ciešākas attiecības un sadarbību ar starptautiskām organizācijām, piemēram, Hāgas Konferenci par starptautiskajām privāttiesībām un Eiropas Padomi, jo īpaši, lai koordinētu iniciatīvas un stiprinātu organizāciju darbību un instrumentu sinerģiju ar ES instrumentiem. Kopienas pievienošanās Hāgas Konferencei būtu jāpabeidz cik drīz vien iespējams.

4. Ārlietas

Eiropadome atzīst, ka prioritārā nozīme, ko tā piešķir saskaņotai ārējās dimensijas attīstīšanai Eiropas Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma politikas jomā nepārtraukti aug.

Līdztekus aspektiem, kas jau aplūkoti iepriekšējās nodaļās, Eiropadome aicina Komisiju un ģenerālsekretāru/ Augsto pārstāvi 2005. gada beigās Padomei iesniegt stratēģiju attiecībā uz visiem Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma politikas ārējiem aspektiem, pamatojoties uz pasākumiem, kas izstrādāti šajā programmā. Stratēģijai būtu jāatspoguļo Eiropas Savienības īpašās attiecības ar trešām valstīm, valstu grupām un reģioniem, un jākoncentrējas uz īpašajām vajadzībām, lai ar tām sadarbotos TI jomā.

Visas pilnvaras, ko Eiropas Savienība var izmantot, tostarp pilnvaras ārējās attiecībās, būtu jāliek lietā integrēti un konsekventi, lai izveidotu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Ir jāņem vērā šādas pamatnostādnes ([1]): iekšpolitika kā galvenais parametrs, kas attaisno rīcību ārējās attiecībās; pievienotās vērtības aspekta svarīgums saistībā ar dalībvalstu īstenotajiem projektiem; ieguldījums Eiropas Savienības ārpolitikas vispārējo politisko mērķu sasniegšanā; iespēja sasniegt mērķus samērīgā termiņā; iespēja veikt ilgtermiņa darbības.

([1]) Noteiktas Eiropadomes sanāksmē Feirā 2000. gadā.

PADOMES LĒMUMS

(2005. gada 17. februāris)

ar ko atjauno Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un paraugi) priekšsēdētāja amata pilnvaru termiņu

(2005/C 53/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 40/94 (1993. gada 20. decembris) par Kopienas preču zīmi [1] un jo īpaši tās 120. panta 1. un 2. punktu,

ņemot vērā Padomes Lēmumu (2000. gada 2. maijs), ar ko ieceļ Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un paraugi) priekšsēdētāju [2],

ņemot vērā Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un paraugi) Administratīvās padomes 2004. gada 23. novembra priekšlikumu par biroja priekšsēdētāja amata pilnvaru termiņa atjaunošanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

Vienīgais pants

Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un paraugi) priekšsēdētāja *Wubbo de BOER* kunga, dzim. 1948. gada 27. maijā, amata pilnvaru termiņš ir atjaunots laikposmam no 2005. gada 1. oktobra līdz 2010. gada 30. septembrim.

Briselē, 2005. gada 17. februārī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

J.–C. JUNCKER

---

[1] OV L 11, 14.1.1994., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 422/2004 (OV L 70, 9.3.2004., 1. lpp.).

[2] OV C 139, 18.5.2000., 1. lpp.

KOMISIJA

Euro maiņas kurss [1]

2005. gada 2. marts

(2005/C 53/03)

1 euro =

	Valūta	Maiņas kurss		Valūta	Maiņas kurss
USD	ASV dolārs	1,3101	LVL	Latvijas lats	0,6961
JPY	Japānas jēna	137,43	MTL	Maltas lira	0,4307
DKK	Dānijas krona	7,4433	PLN	Polijas zlots	3,9098
GBP	Lielbritānijas mārciņa	0,6859	ROL	Rumānijas leja	36 443
SEK	Zviedrijas krona	9,0627	SIT	Slovēnijas tolērs	239,73
CHF	Šveices franks	1,5413	SKK	Slovakijas krona	37,858
ISK	Islandes krona	79,88	TRY	Turcijas lira	1,6841
NOK	Norvēģijas krona	8,2060	AUD	Austrālijas dolārs	1,6792
BGN	Bulgārijas leva	1,9559	CAD	Kanādas dolārs	1,6286
CYP	Kipras mārciņa	0,5830	HKD	Hongkongas dolārs	10,2185
CZK	Čehijas krona	29,647	NZD	Jaunzēlandes dolārs	1,8077
EEK	Igaunijas krona	15,6466	SGD	Singapūras dolārs	2,1346
HUF	Ungārijas forints	242,21	KRW	Dienvidkorejas vons	1 319,79
LTL	Lietuvas lits	3,4528	ZAR	Dienvidāfrikas rands	7,7544

[1] *Datu avots:* atsauces maiņas kursu publicējusi ECB.

Iebildumu necelšana pret paziņoto koncentrāciju

(Lieta Nr. COMP/M.3702 – CVC/CSM)

(2005/C 53/04)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

2005. gada 18. februārī Komisija nolēma necelt iebildumus pret augstāk paziņoto koncentrāciju un paziņo, ka tā ir saderīga ar kopējo tirgu. Šis lēmums ir balstīts uz Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Lēmuma pilns teksts ir pieejams vienīgi angļu un tiks publicēts pēc tam, kad tiks noskaidrots, vai tas ietver jelkādus komercnoslēpumus. Tas būs pieejams:

— Eiropas konkurences tīmekļa vietnē (http://europa.eu.int/comm/competition/mergers/cases/). Šī tīmekļa vietne nodrošina dažādas iespējas, lai palīdzētu ievietot individuālos apvienošanās lēmumus, norādot arī uzņēmuma nosaukumu, lietas numuru, datumu un sektorālo indeksu.

— elektroniskā veidā EUR-Lex tīmekļa vietnē ar dokumenta numuru 32005M3702. EUR-Lex ir tiešsaite piekļūšanai Eiropas Kopienas likumdošanas datorizētai dokumentācijas sistēmai. (http://europa.eu.int/eur-lex/lex)

VALSTS ATBALSTS – VĀCIJA

Valsts atbalsts Nr. C 40/2004 (ex N 42/2004) – "Māju būves uzņēmumu atbrīvošana no nodokļa par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu jaunajās federālajās pavalstīs Neue Länder"

Uzaicinājums iesniegt apsvērumus saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. punktu

(2005/C 53/05)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

Ar 2004. gada 1. decembra vēstuli, kuras atveidojums oriģinālvalodā ir pievienots šī kopsavilkuma pielikumā, Komisija ir paziņojusi Vācijai par savu lēmumu uzsākt EK Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz augstāk minēto pasākumu.

Komisija nolēma neiebilst pret noteiktām citām pasākuma daļām, kas aprakstītas šeit pievienotajā vēstulē.

Viena mēneša laikā pēc šā kopsavilkuma un pievienotās vēstules publicēšanas ieinteresētās personas var iesniegt savas atsauksmes par atbalstu, attiecībā uz kuru Komisija uzsāk procedūru, adresējot tās:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
B-1049 Brussels
faksa Nr.: (32-2) 296 12 42

Šīs atsauksmes tiks paziņotas Vācijai. Ieinteresētās personas, kas iesniedz atsauksmes, var rakstveidā lūgt ievērot konfidencialitāti attiecībā uz viņu identitāti, atbilstīgi to motivējot.

KOPSAVILKUMS

Vācija informēja Komisiju par minēto pasākumu vēstulē, kas datēta ar 2004. gada 16. janvāri un reģistrēta Komisijā 2004. gada 19. janvārī.

1. Pasākuma mērķis

Vācija piedāvā uz laiku atbrīvot māju būves uzņēmumus no nodokļa par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu tādos apvienošanās un pārņemšanas gadījumos, kur iesaistīta zeme Vācijas jauno federālo pavalstu – *Neue Länder* – teritorijā. Ar šo pasākumu ir paredzēts uzlabot māju būves uzņēmumu situāciju, kas ļauj veikt vajadzīgos ieguldījumus atbilstoši tirgus prasībām.

2. Pasākuma labumguvēji

Šā pasākuma potenciālie labumguvēji ir māju būves uzņēmumi un dzīvokļu sabiedrības *(Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften)*, kas apvienošanās un pārņemšanas gaitā iegūst zemi jaunajās federālajās pavalstīs *Neue Länder* (Brandenburga, Meklenburga-Priekšpomerānija, Saksija, Saksija-Anhalte, Tīringene un Berlīne). Šajā pasākumā māju būves uzņēmumus un dzīvokļu sabiedrības definē kā uzņēmumus un apvienības, kuru galvenā darbības joma ir dzīvokļu pārvaldība (celtniecība, izīrēšana un pārdošana). Šeit neietilpst grūtībās nonākuši uzņēmumi.

3. Pasākuma finansēšana

Vācijas iestādes konstatēja, ka ir grūti prognozēt pasākuma kopējās izmaksas, kā arī atsevišķo darījumu iespējamās atbalsta summas. Saskaņā ar Vācijas veiktajiem apsekojumiem vidējā nodokļa summa par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu, kas saistīta ar apvienošanos starp māju būves uzņēmumiem un dzīvokļu sabiedrībām, ir no EUR 150 000 līdz 1,5 miljoniem EUR (izņemot Berlīni). Berlīnē saskaņā ar iepriekš iegūtiem datiem atbalsta summas tiek lēstas no 1,4 miljoniem EUR līdz 6,7 miljoniem EUR.

4. Pasākuma ilgums

Pasākuma joma ir ierobežota, aptverot tikai visas apvienošanās un pārņemšanas darbības laikā no 2003. gada 31. decembra līdz 2006. gada 31. decembrim.

5. Ieguldījumu instruments

Pasākums ir pagaidu atbrīvojums no nodokļa par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu.

6. Pasākuma novērtējums

6.1. *Valsts atbalsta esamība*

Komisija uzskata, ka pasākumā tiek iesaistīts valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

6.2. *Pasākuma saderības pagaidu novērtējums*

Ņemot vērā šā pasākuma sagaidāmo pozitīvo ietekmi uz dzīvokļu tirgu (pārmērīgā piedāvājuma samazināšana) un vispārējo sociālekonomisko attīstību (migrācijas samazināšanās) jaunajās federālajās pavalstīs *Neue Länder,* kā arī to, ka iesaistītās atbalsta summas ir raksturīgi mazas un to termiņš beidzas līdz ar 2006. gada beigām, Komisija uzskata, ka attiecībā uz tām pasākuma daļām, kas aprobežojas vienīgi ar atbalstāmajiem reģioniem saskaņā ar EK Līguma 87. panta 3. punkta (a) apakšpunktu, atbalsts ir proporcionāls mērķim un nerada tādus konkurences traucējumus, kas būtu pretrunā vispārējām interesēm. Tādēļ arī nav nepieciešams noskaidrot jautājumu par to vai šis atbalsts uzskatāms par darbības atbalstu.

Attiecībā uz tām Vācijas piedāvātā pasākuma daļām, kas ir vērstas uz atbalstāmiem reģioniem saskaņā ar EK Līguma 87. panta 3. punkta (c) apakšpunktu, t.i., Berlīnes darba tirgus reģions, Komisija izdara šādus pagaidu secinājumus:

a) Brīvo dzīvokļu skaits procentuālā ziņā Berlīnē ir ievērojami mazāks, nekā vidējais brīvo dzīvokļu procentuālais daudzums jaunajās federālajās pavalstīs *Neue Länder*. Brīvo dzīvokļu kopējais procentuālais līmenis jaunajās pavalstīs Neue Länder ir 14,2 %, atbilstošais rādītājs Berlīnē ir 5,32 % attiecībā uz privātīpašumā esošiem dzīvokļiem un 8,77 % attiecībā uz municipālā īpašuma dzīvokļiem. Gandrīz visi neaizņemtie dzīvokļi atrodas Austrumberlīnē.

b) Vācija nav iesniegusi nekādus datus, kas liecinātu par to, ka Berlīne cieš no salīdzinošas iedzīvotāju skaita samazināšanās, kā pasākuma aptvertie reģioni saskaņā ar 87. panta 3. punkta (a) apakšpunktu.

c) Parasti reģionos, uz ko attiecas 87. panta 3. punkta (a) apakšpunkts, ar māju būves uzņēmumu un sabiedrību apvienošanos un pārņemšanu saistītās nodokļa summas par nekustamā īpašuma īpašnieka maiņu ir no EUR 150 000 līdz 1,5 miljoniem EUR, savukārt atbilstošās summas Berlīnē – balstoties uz agrāko pieredzi – ir no 1,4 miljona EUR līdz 6,7 miljoniem EUR.

d) Vācija nav iesniegusi nekādus datus, kas liecinātu par to, ka pagaidu atbrīvojums no nodokļa varētu dot ieguldījumu Berlīnes nekustamā īpašuma tirgus aktivizēšanā vai arī tam būtu pozitīvs papildu efekts, un maz ticams, ka sagaidāma privātā sektora līdzdalība sakopšanā bez jebkādas valsts iejaukšanās.

Tādēļ Komisija pēc pasākuma pirmās provizoriskās novērtēšanas šaubās, vai pasākums, ko Vācija ierosinājusi attiecībā uz Berlīnes reģionu saskaņā ar 87. panta 3. punkta (c) apakšpunktu (Berlīnes darba tirgus reģions), ir proporcionāls mērķim un nerada tādus konkurences traucējumus, kas ir pretrunā vispārējām interesēm, jo īpaši – paredzot pietiekamu saikni starp nodokļu priekšrocībām un izmaksām, ko sedz labumguvējs un neradot tādus konkurences traucējumus, kas būtu pretrunā vispārējām interesēm. Komisija uzskata, ka šim sarežģītajam jautājumam ir nepieciešama dziļāka analīze. Komisija vēlas ievākt informāciju no pārējām ieinteresētajām personām, kas ir ieinteresētas veikt ieguldījumus jaunajās federālajās pavalstīs *Neue Länder*, proti, no māju būves uzņēmumiem un sabiedrībām. Lai to veiktu, Komisijai tiesisku apsvērumu dēļ jāuzsāk EK Līguma 88. panta 2. punktā paredzētā procedūra. Tikai ar šādu apsvērumu palīdzību Komisija var izlemt, vai šāds atbalsts ir nepieciešams un nelabvēlīgi neietekmē tirdzniecības nosacījumus pretēji vispārējām interesēm.

[VĒSTULES TEKSTS]

"Die Kommission teilt der Bundesrepublik Deutschland mit, dass sie nach Prüfung der von den deutschen Behörden zur vorerwähnten Maßnahme übermittelten Angaben beschlossen hat, wegen eines Teils der Maßnahme das Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag einzuleiten.

Die Kommission hat beschlossen, keine Einwände gegen bestimmte andere Teile der im nachstehenden Schreiben beschriebenen Maßnahme zu erheben.

1. **VERFAHREN**

Mit Schreiben vom 16. Januar 2004, das am 19. Januar 2004 bei der Kommission einging, hat Deutschland die vorgenannte Maßnahme notifiziert.

Mit Schreiben D/51125 vom 17. Februar 2004 forderte die Kommission ergänzende Informationen an. Diese wurden von Deutschland mit Schreiben vom 17. März 2004 übermittelt, das bei der Kommission am 19. März 2004 einging.

Mit Schreiben vom 26. April 2004 und im Anschluss an eine Besprechung am 16. April 2004, auf der Deutschland ankündigte, es werde weitere Angaben zu der Maßnahme bereitstellen, beantragte Deutschland eine Verlängerung der Frist. Die Fristverlängerung wurde mit Schreiben D/53302 vom 10. Mai 2004 gewährt.

Mit Schreiben vom 14. Mai 2004, das bei der Kommission am selben Tag registriert wurde, übermittelte Deutschland ergänzende Angaben. Mit Schreiben D/54751 vom 30. Juni 2004 und Schreiben D/56567 vom 14. September 2004 forderte die Kommission weitere Informationen zu der Maßnahme an. Diese wurden von Deutschland mit Schreiben vom 29. Juli 2004 und 5. Oktober 2004 übermittelt, die bei der Kommission am 29. Juli 2004 bzw. 6. Oktober 2004 eingingen.

2. **AUSFÜHRLICHE BESCHREIBUNG DER MASSNAHME**

2.1. **Ziel der Maßnahme**

Ein wesentliches Merkmal des Wohnungsmarktes in den neuen Bundesländern ist die hohe Leerstandsquote, verursacht durch die tief greifenden gesellschaftlichen und wirtschaftlichen Veränderungen im Zuge der Wiedervereinigung. Im Rahmen einer integrierten Strategie zur Wiederbelebung des Wohnungsmarktes in den neuen Ländern schlägt Deutschland vor, den Erwerb von Grundstücken in den neuen Ländern durch Verschmelzung oder Spaltung von Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften für einen befristeten Zeitraum von der Grunderwerbsteuer zu befreien. Mit der Maßnahme sollen Wohnungsunternehmen/-genossenschaften in die Lage versetzt werden, die nötigen Investitionen zu tätigen, um den aktuellen Markterfordernissen zu entsprechen.

2.2. **Begünstigte der Maßnahme**

Potenziell Begünstigte der Maßnahme sind *Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften,* die in den Bundesländern Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen und Berlin belegene Grundstücke durch Verschmelzung oder Spaltung erwerben. Für die Zwecke der Maßnahme werden Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften definiert als Unternehmen und Genossenschaften, deren Kerngeschäft in der Verwaltung von Wohnungen (Bau, Vermietung und Verkauf) besteht. Unternehmen in Schwierigkeiten kommen nicht in Betracht.

Nach der deutschen Fördergebietskarte ([1]) gelten Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt und Thüringen als Fördergebiete im Sinne von Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag. Die Arbeitsmarktregion Berlin ist als Fördergebiet gemäß Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag eingestuft.

2.3. **Laufzeit der Maßnahme**

Die Maßnahme ist auf Verschmelzungs- oder Spaltungsvorgänge zwischen Wohnungsunternehmen/-genossenschaften beschränkt, die zwischen dem 31. Dezember 2003 und dem 31. Dezember 2006 erfolgen.

2.4. **Hintergrund der Maßnahme**

2.4.1. *Grunderwerbsteuer*

Die Grunderwerbsteuer wird bei Grundstücksübertragungen erhoben, die zu einem Eigentümerwechsel führen. Die Steuer entsteht, wenn Grundstücke durch Verkauf oder sonstige Rechtsgeschäfte übereignet werden. In Deutschland wird die Grunderwerbsteuer anhand des Bedarfswerts des Grundstücks berechnet und der Steuersatz beträgt 3,5 %.

2.4.2. *Grunderwerbsteuer als Hindernis für die nötige Umstrukturierung*

Auf dem Wohnungsmarkt der *neuen Länder* wird die Grunderwerbsteuer als entscheidendes Hindernis für die notwendige Umstrukturierung wahrgenommen. Bei Fusionen und Übernahmen zwischen Wohnungsunternehmen und –genossenschaften mit Grundstücken in den *neuen Ländern* kann der Gesamtbetrag der Grunderwerbsteuer beträchtlich sein, da das Vermögen der beteiligten Unternehmen fast ausschließlich aus Grundstücken besteht. Die Grunderwerbsteuer wird nach Abschluss eines Vertrags zwischen Käufer und Veräußerer erhoben und kann so zu einer gravierenden Liquiditätsanspannung für die betroffenen Unternehmen führen. Dies ist besonders abschreckend für Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den *neuen Ländern,* die aufgrund bestehender Altschulden und der jüngsten sozio-ökonomischen Entwicklung mit ungünstigen Marktbedingungen konfrontiert sind. Die negative Auswirkung der Grunderwerbsteuer auf die notwendige Umstrukturierung des Wohnungsmarktes in den *neuen Ländern* zeigt sich außerdem darin, dass im Zeitraum 2000-2003 nur neun Fusionen zwischen Wohnungsunternehmen/-genossenschaften stattgefunden haben, bei denen es sich ausschließlich um kleine Unternehmen handelte.

2.4.3. *Grundstücksmarkt in den neuen Ländern*

Der Grundstücksmarkt in den neuen Ländern wird geprägt durch mehrere spezifische Merkmale:

— *Bevölkerungsentwicklung*: Schwache Geburtenraten in den *neuen Ländern* haben gekoppelt mit einer massiven Abwanderung in die alten Bundesländer im Zeitraum 1997-2001 zu einem Bevölkerungsverlust von 3,05 % in Sachsen-Anhalt, 5,3 % in Sachsen und 3,15 % in Mecklenburg-Vorpommern geführt. Dieser Negativtrend dürfte sich bis 2020 noch verstärken.

— *Hohe Leerstandquote*: Im Jahr 1998 verfügten die *neuen Länder* über einen Bestand von 7,3 Mio. Wohnungen. Die Leerstandsquote betrug 13 %. Nach den jüngsten Daten für 2002 stieg die Leerstandsquote auf 14,2 %. Im Vergleich dazu liegt die Leerstandsquote in den *alten Bundesländern* bei 3,1 %.

— *Leerstandsbedingte Mietausfälle*: Die hohe Leerstandsquote in den *neuen Ländern* führt zu erheblichen Mietausfällen (920 Mio. EUR jährlich bzw. 1 550 EUR pro Wohneinheit und Jahr).

— *Unsicherheit wegen offener Restitutionsverfahren:* Im Jahr 1990 fielen 700 000 Wohnungen in den neuen Ländern unter diese Regelung. Bis zum 31. Dezember 2001 konnte für 590 000 Wohnungen das Verfahren abgeschlossen werden. Für die verbleibenden 110 000 Wohnungen kann die Klärung der noch offenen Restitutionsverfahren bis zu zehn Jahren dauern. Am 31. Dezember 2001 standen von diesen 110 000 Wohnungen 35 000 (32 %) leer.

— *Programm der Bundesregierung "Stadtumbau-Ost"*: Angesichts des anhaltenden Überangebots an Mietraum in den neuen Ländern legte die Bundesregierung ein umfassendes Programm mit dem Titel "*Stadtumbau-Ost*" auf, das den Abriss von bis zu 380 000 Wohnungen bis 2009 vorsieht. Ein erheblicher Teil der Abrisskosten werden die Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den *neuen Ländern* zu tragen haben.

2.4.4. *Umfang der Maßnahme*

Die deutschen Behörden bringen vor, dass es generell schwierig sein dürfte, im Einzelnen abzuschätzen, wie viele Unternehmen die Möglichkeit der Grunderwerbsteuerbefreiung im Wege einer Fusion in Anspruch nehmen werden. Nach den Statistiken des Bundesverbands Deutscher Wohnungsunternehmen könnten 1 317 Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den neuen Ländern von der Maßnahme betroffen sein (834 Wohnungsunternehmen und 483 überwiegend kommunale Wohnungsgenossenschaften). Nach einer Umfrage des GDW würden jedoch nur rund 10 % dieser Unternehmen von der Steuerbefreiung tatsächlich Gebrauch machen.

([1]) Siehe Beihilfesachen N 195/1999, C 47/1999 und N 641/2002.

2.4.5. *Beihilfebeträge und Budget der Maßnahme*

Wie unter 2.4.4 ausgeführt, ist es nach Angaben der deutschen Behörden schwierig, das Gesamtbudget der Maßnahme und die potenziellen Beihilfebeträge, die mit den einzelnen Transaktionen verbunden sind, vorherzusagen. Die meisten Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften wollen derzeit keine festen Zusagen geben sondern das Inkrafttreten der Maßnahme abwarten. Deshalb handelt es sich bei den nachstehenden Ausführungen lediglich um Beispiele, um abgeleitet aus der Vergangenheit und in einigen Fällen im Vorgriff auf die Zukunft typische Fusionsfälle und damit verbundene Grunderwerbsteuerbeträge aufzuzeigen:

— *Thüringen*: Derzeit wird in Thüringen mit fünf Fusionen gerechnet. In zwei Fällen dürfte eine Grunderwerbsteuer in Höhe von 363 321 EUR bzw. 1,46 Mio. EUR anfallen. Bei zwei Fusionen im Jahr 2001 belief sich die Grunderwerbsteuer auf 180 000 EUR für ca. 200 Wohnungen.

— *Sachsen-Anhalt*: In Sachsen-Anhalt werden mindestens drei Fusionen von Wohnungsunternehmen erwartet, wobei eine Grunderwerbsteuer zwischen 250 000 EUR und 500 000 EUR anfallen dürfte. Im Falle fünf weiterer Fusionen wird mit einem Grunderwerbsteuerbetrag bis zu 300 000 EUR gerechnet.

— *Berlin*: In Berlin sind derzeit drei Fusionen zwischen Wohnungsunternehmen vorgesehen. Bei den Fusionen, die zwischen 1995 und 1998 in Berlin erfolgten, wurden folgende Grunderwerbsteuerbeträge verzeichnet: 1,3 Mio. EUR bei einer Fusion, von der 19 Grundstücke betroffen waren; 1,4 Mio. EUR bei einer Fusion, von der 39 Grundstücke betroffen waren bzw. 6,7 Mio. EUR bei einer Fusion, von der 491 Grundstücke betroffen waren.

Nach den von Deutschland durchgeführten Erhebungen wird der durchschnittliche Betrag der bei Fusionen von Wohnungsunternehmen und Wohnungsgesellschaften anfallenden Grunderwerbsteuer daher — mit Ausnahme von Berlin — zwischen 150 000 EUR und 1,5 Mio. EUR liegen.

3. WÜRDIGUNG DER MASSNAHME

Gemäß Artikel 6 Absatz 1 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates vom 22. März 1999 enthält die Entscheidung über die Eröffnung des förmlichen Prüfverfahrens eine Zusammenfassung der wesentlichen Sach- und Rechtsfragen, eine vorläufige Würdigung des Beihilfecharakters der geplanten Maßnahme durch die Kommission und Ausführungen über ihre Bedenken hinsichtlich der Vereinbarkeit mit dem Gemeinsamen Markt.

3.1. Rechtmäßigkeit der Maßnahme

Deutschland hat die Regelung im Entwurfstadium notifiziert und ist somit seiner Verpflichtung aus Artikel 88 Absatz 3 EG-Vertrag nachgekommen.

3.2. Vorliegen einer Beihilfe und Vereinbarkeit mit dem EG-Vertrag

Die Kommission hat das Vorliegen einer Beihilfe gemäß Artikel 87 Absatz 1 EG-Vertrag geprüft. Die Ergebnisse dieser Prüfung können wie folgt zusammengefasst werden.

— Die Beteiligung *staatlicher Mittel* ist dadurch gegeben, dass Deutschland bei der Befreiung von der Grunderwerbsteuer auf Steuereinnahmen verzichtet, die andernfalls erwirtschaftet worden wären;

— die Maßnahme ist *selektiv*, da sie auf Gebiete in den neuen Ländern ausgerichtet ist und bestimmte Unternehmen nämlich Wohnungsunternehmen und –genossenschaften, begünstigt und sich auf Fusionen solcher Unternehmen und Genossenschaften mit Grundstücken in den *neuen Ländern* beschränkt;

— die Maßnahme *begünstigt* an Fusionen beteiligte Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften, da sie von der Grunderwerbsteuer befreit werden, die sie andernfalls zu zahlen hätten;

— schließlich stellen Grundstücksübertragungen einen Tätigkeitsbereich dar, in dem Handel zwischen Mitgliedstaaten besteht, so dass eine *Beeinträchtigung des Handels zwischen Mitgliedstaaten* nicht ausgeschlossen werden kann.

Daher ist die Kommission der Auffassung, dass die Maßnahme eine staatliche Beihilfe im Sinne von Artikel 87 Absatz 1 EG-Vertrag darstellt.

3.3. Vereinbarkeit der Maßnahme

In Artikel 87 Absatz 2 EG-Vertrag ist geregelt, dass bestimmte Arten von Beihilfen mit dem Gemeinsamen Markt vereinbar sind. Im Hinblick auf Art und Zweck der Beihilfe sowie den geografischen Geltungsbereich finden nach Auffassung der Kommission die Buchstaben a), b) und c) auf die fragliche Regelung keine Anwendung.

In Artikel 87 Absatz 3 sind weitere Beihilfeformen genannt, die als mit dem Gemeinsamen Markt vereinbar angesehen werden können. Im Hinblick auf Art und Zweck der Maßnahme sowie den geografischen Geltungsbereich könnten nach Auffassung der Kommission die Buchstaben a) und c) im vorliegenden Fall Anwendung finden.

Bei der Beurteilung der Frage, ob die in Artikel 87 Absatz 3 Buchstaben a) und c) vorgesehenen Ausnahmen zur Anwendung gelangen können, räumt Artikel 87 Absatz 3 nach ständiger Rechtsprechung des Gerichtshofs "der Kommission ein Ermessen ein, das sie nach Maßgabe wirtschaftlicher und sozialer Wertungen ausübt, die auf die Gemeinschaft als Ganzes zu beziehen sind" [2]. Bei bestimmten Arten von Beihilfen hat die Kommission festgelegt, wie sie diesen Ermessensspielraum ausüben wird, sei es in Form von Gruppenfreistellungen oder durch Gemeinschaftsrahmen, Leitlinien oder Bekanntmachungen. Ist derartiges Sekundärrecht vorhanden, hat sich die Kommission bei der Beurteilung von Beihilfesachen daran zu halten.

[2] Rs. C-169/95 *Königreich Spanien / Europäische Kommission* [1997] Slg. I-00135. Siehe auch Rs. C-730/79 *Philip Morris / Kommission* [1980] Slg. I-2671.

Daher muss die Kommission zunächst feststellen, ob die in der Regelung "Grunderwerbsteuerbefreiung bei Fusionen von Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den neuen Ländern" vorgesehene Beihilfe unter eine dieser sekundärrechtlichen Vorschriften fällt.

Die Maßnahme ist weder auf KMU ([3]) oder Unternehmen in Schwierigkeiten ([4]) noch auf einen der folgenden Bereiche beschränkt: Forschung und Entwicklung ([5]), Ausbildung ([6]) oder Beschäftigung ([7]). Somit ist keine dieser Leitlinien, Gemeinschaftsrahmen oder Verordnungen auf den vorliegenden Fall anwendbar. Auch der Gemeinschaftsrahmen für staatliche Umweltschutzbeihilfen ([8]) gelangt nicht zur Anwendung, da die Regelung als solche nicht auf den Umweltschutz ausgelegt ist.

Die Leitlinien für staatliche Beihilfen mit regionaler Zielsetzung (nachstehend "Leitlinien für Regionalbeihilfen") wurden für strukturschwache Regionen wie die neuen Länder konzipiert. Diese Leitlinien zielen auf die Förderung von Investitionen und die Schaffung von Arbeitsplätzen im Rahmen einer nachhaltigen Entwicklung ab, indem die Erweiterung, Modernisierung und Diversifizierung der Tätigkeiten der in diesen Gebieten befindlichen Betriebsstätten sowie die Ansiedlung neuer Unternehmen unterstützt werden.

Die Leitlinien für Regionalbeihilfen finden nur auf bestimmte Beihilfeformen Anwendung wie Beihilfen für Erstinvestitionen, Beihilfen für die Schaffung von Arbeitsplätzen und ausnahmsweise Betriebsbeihilfen.

Die Befreiung von der Grunderwerbsteuer ist offensichtlich nicht speziell an eine Erstinvestition oder die Erweiterung einer bestehenden Betriebsstätte im Sinne von Ziff. 4.4 der Leitlinien gebunden. Auch betrifft sie nicht die Schaffung von Arbeitsplätzen in Verbindung mit einer Erstinvestition im Sinne von Ziff. 4.11 der Leitlinien.

Außerdem haben die deutschen Behörden vorgebracht, die geplante Steuerbefreiung ziele nicht darauf ab, die laufenden Kosten der an Fusionen beteiligten Wohnungsunternehmen und -genossenschaften zu senken. In Ziff. 4.15 der Leitlinien ([9]) heißt es, dass Regionalbeihilfen, mit denen die laufenden Ausgaben eines Unternehmens gesenkt werden sollen, grundsätzlich verboten sind. In Fußnote 16 der Leitlinien wird erläutert, dass solche Beihilfen in der Regel in Form von Steuerermäßigungen oder Senkungen der Soziallasten gewährt werden. Obwohl die notifizierte Maßnahme als Befreiung von der Grunderwerbsteuer bezeichnet wird, hat Deutschland unterstrichen, dass die fragliche Maßnahme aus folgenden Gründen nicht als Beihilfe zur Senkung der laufenden Ausgaben der begünstigten Unternehmen betrachtet werden kann:

— Wohnungsunternehmen und -genossenschaften werden beim Erwerb von Liegenschaften weiterhin die Grunderwerbsteuer zahlen. Da die Geschäftstätigkeit von Wohnungsunternehmen und -genossenschaften generell darin besteht, Liegenschaften zu erwerben und zu verkaufen bzw. zu vermieten, fällt die Grunderwerbsteuer unter die laufenden Ausgaben. Die von Deutschland notifizierte Maßnahme betrifft jedoch nicht die regulären laufenden Ausgaben, da sie nicht zur Anwendung gelangt, wenn Wohnungsunternehmen und -genossenschaften einfach nur eine Immobilie erwerben oder verkaufen.

— Nach deutschen Angaben besteht die Besonderheit der notifizierten Maßnahme darin, dass nur Fusionsvorgänge zwischen Wohnungsunternehmen/-genossenschaften mit Grundbesitz in den neuen Ländern von der Grunderwerbsteuer befreit werden. Die potenziell Begünstigten werden nur unter diesen eingeschränkten Bedingungen für einen befristeten Zeitraum von der Grunderwerbsteuer frei gestellt. In Anbetracht der Tatsache, dass derzeit keine solchen Fusionen stattfinden, betrachtet Deutschland die Beihilfe nicht als Kompensation für die laufenden Ausgaben fusionsbeteiligter Wohnungsunternehmen, da die Steuer gegenwärtig nicht erhoben wird.

— Laut Auskunft der deutschen Behörden besteht die Gegenleistung der Begünstigten darin, dass sie fusionieren. Angesichts der besonderen Umstände in den neuen Ländern, die geprägt sind durch einen starken Bevölkerungsrückgang, der sich bis 2020 noch verschärfen dürfte, eine Leerstandsquote von insgesamt 14,2 % (2002) und den damit verbundenen Mietausfällen (920 Mio. EUR jährlich) sowie die Unsicherheit aufgrund laufender Restitutionsverfahren, werden Fusionen von Wohnungsunternehmen und -genossenschaften für notwendig erachtet, damit diese Unternehmen besser in der Lage sind, den oben beschriebenen Herausforderungen zu begegnen. Die Grunderwerbsteuer hat sich als Hindernis für die Konsolidierung des Wohnungsmarktes in den neuen Ländern erwiesen, was dadurch verdeutlicht wird, dass zurzeit keine Fusionen stattfinden.

— Wie Deutschland weiter vorbringt, wird das von der Bundesregierung und den Ländern aufgelegte Programm "*Stadtumbau Ost*" zum Abriss von 380 000 Wohnungen bis 2009 führen. Einen erheblichen Teil der Abrisskosten würden die Wohnungsunternehmen und -genossenschaften in den neuen Ländern zu tragen haben.

Die Kommission ist bisher davon ausgegangen, dass Steuerbefreiungen zur Umstrukturierung von Wirtschaftszweigen in Schwierigkeiten, mit denen gezielt Zusammenschlüsse gefördert werden sollen, als Beihilfe zur Senkung der laufenden Ausgaben der Unternehmen (Betriebsbeihilfe) ([10]) zu betrachten sind. Die Kommission nimmt die Argumente der deutschen Behörden zur Kenntnis, die im Hinblick auf eine anderweitige Beurteilung der anstehenden Maßnahmen vorgebracht wurden.

([3]) Verordnung (EG) Nr. 70/2001 der Kommission *über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf staatliche Beihilfen an kleine und mittlere Unternehmen*, ABl. L 10 vom 13.1.2001.

([4]) *Leitlinien für staatliche Beihilfen zur Rettung und Umstrukturierung von Unternehmen in Schwierigkeiten*, ABl. C 244 vom 1.10.2004.

([5]) *Gemeinschaftsrahmen für staatliche Forschungs- und Entwicklungsbeihilfen*, ABl. C 45 vom 17.2.1996.

([6]) *Verordnung (EG) Nr. 68/2001 der Kommission über die Anwendung der Artikel 87 und 88 EG-Vertrag auf Ausbildungsbeihilfen*, ABl. L 10 vom 13.1.2001.

([7]) *Leitlinien für Beschäftigungsbeihilfen*, ABl. C 334 vom 12.12.1995.

([8]) *Gemeinschaftsrahmen für staatliche Umweltschutzbeihilfen*, ABl. C 37 vom 3.2.2001.

([9]) *Leitlinien für staatliche Beihilfen mit regionaler Zielsetzung*, ABl. C 74 vom 10.3.1998.

([10]) Entscheidung der Kommission Nr. 2002/581/EG über die staatliche Beihilferegelung, die Italien zugunsten der Banken durchgeführt hat (ABl. L 184 vom 13.7.2002, S. 27).

Gemäß Ziff. 4.15 der Leitlinien in der geänderten Fassung von 2000 ([11]) können "derartige Beihilfen (Betriebsbeihilfen) in Gebieten, die in den Anwendungsbereich des Artikels 87 Absatz 3 Buchstabe a) fallen, gewährt werden, wenn sie aufgrund ihres Beitrags zur Regionalentwicklung und ihrer Art nach gerechtfertigt sind und ihre Höhe den auszugleichenden Nachteilen angemessen ist. Es obliegt den Mitgliedstaaten, die Existenz und den Umfang solcher Nachteile nachzuweisen. Diese Betriebsbeihilfen müssen zeitlich begrenzt und degressiv sein."

Für jene Teile der von Deutschland notifizierten Maßnahme, die sich auf Fördergebiete gemäß Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EGV beschränken ([12]), geht die Kommission davon aus, dass eine abschließende Bewertung der Frage, ob die Grunderwerbsteuerbefreiung eine Betriebsbeihilfe darstellt, nicht notwendig ist, da sie angesichts der besonderen Nachteile, der begrenzten Wettbewerbsverzerrung, der befristeten Geltungsdauer und der erwarteten positiven Wirkungen auf den Wohnungsmarkt sowie der sozioökonomischen Entwicklung auf jeden Fall genehmigungsfähig ist, wie aus der nachstehenden Erläuterung hervorgeht.

3.3.1. *Bestehende Nachteile in den neuen Ländern*

Deutschland hat nachgewiesen, dass der Grundstücksmarkt in den *neuen Ländern* durch mehrere Nachteile geprägt ist. Die Leerstandsquoten in den *neuen Ländern* sind deutlich höher als in anderen Regionen Deutschlands (14,2 % in den *neuen Ländern* gegenüber 3,1 % in den alten Ländern).

Die Gründe für diese signifikante Differenz stehen in unmittelbarem Zusammenhang mit dem politischen Erbe der Vergangenheit und der sozioökonomischen Entwicklung nach der Wiedervereinigung.

Die hohen Leerstandsquoten in den *neuen Ländern* führen zu erheblichen Mietausfällen (920 Mio. EUR pro Jahr).

Die ungünstige demographische Entwicklung, ausgelöst durch niedrige Geburtenquoten und eine massive Abwanderung, hat zu einem Nachfragerückgang nach Wohnraum in den *neuen Ländern* geführt.

Außerdem hat sich die Nachfrage nach Wohnraum nicht nur quantitativ, sondern auch qualitativ verändert.

Folglich besteht ein erhebliches Überangebot an Wohnraum in den *neuen Ländern*.

Daher haben die Bundesregierung und die *Länder* den Abriss von bis zu 380 000 Wohnungen in den *neuen Ländern* bis 2009 beschlossen (Programm "Stadtumbau-Ost").

Festzustellen ist, dass nach deutschen Angaben ein wesentlicher Teil der Abrisskosten von den betroffenen Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften zu tragen ist.

Des Weiteren hat Deutschland ausgeführt, dass die Unterkapitalisierung zahlreicher Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den *neuen Ländern* — verursacht durch Mietausfälle wegen hoher Leerstandsquoten und die relative Zersplitterung des Marktes — den von Bund und Ländern geplanten Abriss gefährden könnte, da sie nicht in der Lage sind, ihren Anteil an den Abrisskosten zu tragen.

Darüber hinaus hat Deutschland unterstrichen, dass der Ausgleich von Angebot und Nachfrage nicht nur das Überangebot beseitigen soll, sondern auch notwendig ist, um Wohnraum bereitzustellen, der den heutigen Qualitätsanforderungen entspricht.

Um dies zu erreichen, müssen Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den *neuen Ländern* massiv in die Modernisierung ihres derzeitigen Wohnungsbestands investieren.

Damit die Unternehmen in den neuen Ländern dazu in der Lage sind, müsse ihnen die Möglichkeit gegeben werden zu fusionieren und die damit verbundenen Größenvorteile zu nutzen.

Den Ausführungen der deutschen Behörden zufolge hat sich die Grunderwerbsteuer als Hindernis für Fusionen und Übernahmen zwischen solchen Unternehmen und Genossenschaften erwiesen. Dies wird dadurch unterstrichen, dass im Zeitraum 2000-2003 in den neuen Ländern nur neun Fusionen von Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften erfolgten.

Eine zeitlich befristete Aussetzung der Grunderwerbsteuer wird den Marktteilnehmern die Möglichkeit geben zu fusionieren. Die erweiterte Kapitalbasis fusionierter Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften wird sie in die Lage versetzen, die Kosten der notwendigen Abrissmaßnahmen zu tragen und gleichzeitig die erforderlichen Investitionen zu tätigen, um modernen Wohnraum zu schaffen.

3.3.2. *Geringe Verzerrung des Wettbewerbs*

Die Kommission stellt fest, dass Handel und Wettbewerb nur in geringem Maße verzerrt werden. Deutschland hat nachgewiesen, dass sich für jene Teile der Maßnahme, die sich auf Fördergebiete nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag beschränken, die üblichen Beträge der bei Fusionen und Übernahmen zwischen Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften anfallenden Grunderwerbsteuer zwischen 150 000 EUR und 1,5 Mio. EUR bewegen.

3.3.3. *Zeitliche Befristung der Maßnahme*

Darüber hinaus hat Deutschland mitgeteilt, dass die Anwendung der Maßnahme bis Ende 2006 befristet werden soll. Zu diesem Datum läuft auch die geltende Fördergebietskarte aus.

([11]) ABl. C 258 vom 9.9.2000, S. 5.

([12]) Siehe Rdnr. 2.2. Fördergebiete im Sinne von Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag sind nach der deutschen Fördergebietskarte: Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt und Thüringen. Die Arbeitsmarktregion Berlin ist als Fördergebiet gemäß Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag eingestuft.

In Anbetracht der zu erwartenden positiven Wirkungen auf den Wohnungsmarkt (Verringerung des Überangebots) und die allgemeine sozioökonomische Entwicklung (rückläufige Abwanderung) in den neuen Ländern, der generell geringen Beihilfebeträge sowie der zeitlichen Befristung der Maßnahme bis Ende 2006 ist die Kommission der Auffassung, dass für jene Teile der Maßnahme, die sich auf Fördergebiete nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag beschränken, die Beihilfe im Verhältnis zu dem angestrebten Ziel steht und den Wettbewerb nicht in einer Weise verfälscht, die dem gemeinsamen Interesse zuwiderläuft. Deshalb ist eine abschließende Bewertung dieser Beihilfe als Betriebsbeihilfe nicht erforderlich.

3.3.4. *Bestehende Nachteile in Berlin*

Für jene Teile der von Deutschland notifizierten Maßnahme, die auf Fördergebiete nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag ausgerichtet sind, d.h. die Arbeitsmarktregion Berlin, möchte die Kommission daran erinnern, dass in den Schlussfolgerungen des Europäischen Rates sowohl von Stockholm als auch von Barcelona eine Verringerung des Beihilfe-Gesamtumfangs und eine Neuausrichtung von Beihilfen auf Ziele von gemeinsamem Interesse, darunter Ziele des wirtschaftlichen und sozialen Zusammenhalts gefordert wird ([13]).

Die Kommission hat bereits in einer früheren Entscheidung ([14]) eingeräumt, dass Steuerbefreiungen als Sanierungsinstrument eingesetzt und zu einer Risikoverminderung für Grundstücksinvestoren beitragen können, wenn sich ein Markt als hochriskant erweist und durch renditeschwache Investitionen geprägt wird, vor allem wegen der schwachen Nachfrage und fehlenden Finanzierungsinitiativen. Als günstige Investitionsbedingungen gelten eine hohe Gesamtrendite sowie neue Geschäftschancen, transparente Ausstiegsstrategien und ein geringes Projektrisiko.

Außerdem ist in der Verordnung (EG) Nr. 1260/1999 des Rates vorgesehen, dass Gemeinschaftsinitiativen im Bereich des sozialen Zusammenhalts die "… wirtschaftliche und soziale Wiederbelebung der krisenbetroffenen Städte und Stadtviertel zur Förderung einer dauerhaften Stadtentwicklung" umfassen sollen ([15]). Die Kommissionsinitiative URBAN, die auf Grundlage dieser Verordnung entwickelt wurde, hat die Förderung der physischen und wirtschaftlichen Sanierung von Städten und Stadtvierteln mit Strukturproblemen zum Ziel. Auch wenn der Schwerpunkt dieser Initiative auf städtischen Gebieten liegt, hat die Kommission die Vorteile eines integrierten Ansatzes zur Förderung von Synergien bei der städtischen und ländlichen Entwicklung betont ([16]). Aus den vorstehenden Ausführungen ist zu entnehmen, dass sich das Gemeinschaftsziel der Stärkung des sozialen und wirtschaftlichen Zusammenhalts im Gemeinsamen Markt auch auf Initiativen zur Sanierung ländlicher und städtischer Flächen erstreckt.

Somit kommt die Kommission zu folgenden vorläufigen Schlussfolgerungen:

a. Die Leerstandsquote in Berlin liegt deutlich unter der durchschnittlichen Leerstandsquote in den neuen Ländern. Während die gesamte Leerstandsquote in den neuen Ländern 14,2 % beträgt, liegt die entsprechende Quote in Berlin bei 5,32 % für Wohnungen in Privatbesitz und bei 8,77 % für kommunale Wohnungen. Fast alle leerstehenden Wohnungen befinden sich in Ostberlin.

b. Deutschland legt keine Angaben vor, die beweisen würden, dass Berlin unter einem vergleichbaren Bevölkerungsschwund leidet, wie die von der Maßnahme erfassten Gebiete nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a).

c. Während bei Fusionen und Übernahmen zwischen Wohnungsunternehmen und Wohnungsgesellschaften in Gebieten nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) in der Regel eine Grunderwerbsteuer zwischen 150 000 EUR und 1,5 Mio. EUR anfällt, bewegen sich die entsprechenden Beträge für Berlin erfahrungsgemäß zwischen 1,4 Mio. EUR und 6,7 Mio. EUR.

d. Deutschland hat keine Angaben vorgelegt, die beweisen würden, dass die befristete Freistellung von der Grunderwerbsteuer zur Wiederbelebung des Grundstücksmarktes in Berlin beitragen und positive Ausstrahlungseffekte haben wird und dass es sehr unwahrscheinlich ist, dass sich der Privatsektor ohne staatliches Zutun an Sanierungsmaßnahmen beteiligen wird.

Nach einer ersten vorläufigen Würdigung ergeben sich daher Zweifel, dass die von Deutschland notifizierte Maßnahme für das Gebiet nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) (Arbeitsmarktregion Berlin) im Verhältnis zu dem angestrebten Ziel steht — vor allem was die Verbindung zwischen der Steuerbefreiung und den von den Begünstigten zu tragenden Kosten anbelangt — und den Wettbewerb nicht in einer Weise verfälscht, die dem gemeinsamen Interesse zuwiderläuft. Nach Auffassung der Kommission ist eine gründlichere Analyse dieser schwierigen Frage notwendig. Deshalb möchte die Kommission auch Stellungnahmen sonstiger Beteiligter einholen, insbesondere von Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften, die an Investitionen in den neuen Ländern interessiert sind. Aus rechtlichen Gründen muss die Kommission deshalb das Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag einleiten. Nur so wird die Kommission entscheiden können, ob die Beihilfe notwendig ist und die Handelsbedingungen nicht in einer Weise beeinträchtigt, die dem gemeinsamen Interesse zuwiderläuft.

([13]) Die Erklärungen dieser Europäischen Räte liegen in der Mitteilung der Kommission an den Rat mit dem Titel "Fortschrittsbericht über die Reduzierung und Neuausrichtung staatlicher Beihilfen", Brüssel, 16. Oktober 2002, KOM(2002) 555 endg. in gesammelter Form vor. Darüber hinaus vollzieht sich nach Auffassung der Kommission eine harmonische Entwicklung des Gemeinschaftsraums vor dem Hintergrund einer stärkeren wirtschaftlichen Integration. "Dies gilt auch für die Unterstützung aus den Strukturfonds, insbesondere wo diese die Stadtentwicklung im Rahmen eines integrierten regionalen Ansatzes sowie die ländliche Entwicklung in deren Doppelfunktion als Beitrag zum europäischen Landwirtschaftsmodell und zum wirtschaftlichen und sozialen Zusammenhalt fördern." Siehe Mitteilung der Kommission über die Strukturfonds und ihre Koordinierung mit dem Kohäsionsfonds — Leitlinien für die Programme des Zeitraums 2000-2006, ABl. C 267 vom 22.9.1999, S. 20.

([14]) Entscheidung der Kommission vom 22.1.2003 zur Beihilferegelung "Stempelsteuerbefreiung für gewerbliches Eigentum in den benachteiligten Gebieten" (ABl. L 149/2003).

([15]) ABl. L 161 vom 26.6.1999, S. 1.

([16]) Teil III: "Die Entwicklung der städtischen und ländlichen Gebiete und ihr Beitrag zu einer ausgewogenen Raumentwicklung" der Mitteilung der Kommission über die Strukturfonds und ihre Koordinierung mit dem Kohäsionsfonds, ABl. C 267 vom 22.9.1999.

4. SCHLUSSFOLGERUNG

Aufgrund der vorstehenden Würdigung hat die Kommission beschlossen, dass die Beihilfe im Rahmen der "Grunderwerbsteuerbefreiung bei Fusionen von Wohnungsunternehmen und Wohnungsgenossenschaften in den neuen Ländern" in jenen Teilen mit dem EG-Vertrag vereinbar ist, die sich auf Fördergebiete nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe a) EG-Vertrag beschränken. Gleichzeitig hat die Kommission beschlossen, das Verfahren nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag in Bezug auf den Teil der Maßnahme einzuleiten, der sich auf die Arbeitsmarktregion Berlin, einem Fördergebiet nach Artikel 87 Absatz 3 Buchstabe c) EG-Vertrag bezieht.

Aus diesen Gründen fordert die Kommission die Bundesrepublik Deutschland im Rahmen des Verfahrens nach Artikel 88 Absatz 2 EG-Vertrag auf, innerhalb eines Monats nach Eingang dieses Schreibens ihre Stellungnahme abzugeben und alle sachdienlichen Informationen für die Würdigung der Maßnahme in Bezug auf die Arbeitsmarktregion Berlin zu übermitteln.

Die Kommission erinnert die Bundesrepublik Deutschland an die Sperrwirkung des Artikels 88 Absatz 3 EG-Vertrag und verweist auf Artikel 14 der Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates, wonach alle rechtswidrigen Beihilfen von den Empfängern zurückgefordert werden können.

Die Kommission teilt der Bundesrepublik Deutschland mit, dass sie die Beteiligten durch die Veröffentlichung des vorliegenden Schreibens und einer aussagekräftigen Zusammenfassung dieses Schreibens im *Amtsblatt der Europäischen Union* von der Beihilfe in Kenntnis setzen wird. Außerdem wird sie die Beteiligten in den EFTA-Staaten, die das EWR-Abkommen unterzeichnet haben durch die Veröffentlichung einer Bekanntmachung in der EWR-Beilage zum Amtsblatt und die EFTA-Überwachungsbehörde durch Übermittlung einer Kopie dieses Schreibens von dem Vorgang in Kenntnis setzen. Alle vorerwähnten Beteiligten werden aufgefordert, innerhalb eines Monats nach dem Datum dieser Veröffentlichung ihre Stellungnahme abzugeben."